

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” - БИТОЛА

С Т А Т У Т
НА УНИВЕРЗИТЕТОТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” -
БИТОЛА

Битола, декември 2008

СОДРЖИНА

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ	5
Предмет на уредување.....	5
Положба на Универзитетот “Св. Климент Охридски”–Битола.....	5
Назив и седиште.....	6
Својство на правно лице.....	6
<i>Статутарни овластувања</i>	6
<i>Пренесени овластувања</i>	7
Одговорност на единиците	7
Овластувања на организационите единици.....	7
II. ЗАСТАПУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ	8
Застапување на Универзитетот.....	8
Застапување на единицата	8
Печат, штембил, симболи и други обележја	9
<i>Печат</i>	9
<i>Штембил</i>	9
<i>Симболи</i>	9
<i>Грб</i>	10
<i>Знаме</i>	10
<i>Химна</i>	10
Ректорски инсигнии.....	10
Одора.....	10
Патронен празник	11
Универзитетски признанија.....	11
III. АВТОНОМИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ.....	12
Финансиска автономија.....	12
Неповредливост на универзитетскиот простор	12
Мирно решавање на споровите	13
IV. ДЕЈНОСТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И НА ЕДИНИЦИТЕ.....	14
Дејност на Универзитетот	14
Дејност на единиците на Универзитетот.....	16
Статусни промени.....	17
V. СТРУКТУРА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	18
Единици и придружни членки на Универзитетот	18
Состав на Универзитетот	18
Придружни членки	18
Услови за основање единици и стекнување на придружно членство	19
Високообразовна установа на верска заедница како придружна членка на Универзитетот	19
Престанок на статусот придружна членка	20
VI. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ЕДИНИЦИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ.....	21

VII. ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И ФОРМИ НА СОРАБОТКА	22
Внатрешна организација на Универзитетот и на неговите единици	22
Универзитетски компјутерски центар и единствен универзитетски информативен центар	23
Универзитетски центри	23
Библиотечен систем	24
Заеднички одредби за внатрешните организациски единици	24
Основање на друга организација	25
VIII. СТРУЧНА И АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА.....	26
IX. ОРГАНИ И ТЕЛА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА ..	28
Органи и тела на Универзитетот	28
Универзитетски сенат	28
<i>Положба и состав на Сенатот .....</i>	<i>28</i>
<i>Постапка за избор на членовите на Сенатот .....</i>	<i>29</i>
<i>Начин на работа .....</i>	<i>30</i>
Ректор	31
<i>Положба и избор .....</i>	<i>31</i>
<i>Права, должности и одговорности на ректорот .....</i>	<i>34</i>
<i>Одговорност на ректорот за законитоста и статутарноста .....</i>	<i>34</i>
Проректори	36
<i>Положба и избор .....</i>	<i>36</i>
<i>Права, должности и одговорности .....</i>	<i>37</i>
Ректорска управа	37
Универзитетски совет	39
Надлежност и начин на одлучување на Универзитетскиот совет	39
Работни тела и комисии, постапка за донесување на општите акти на Универзитетот	40
<i>Работни тела и комисии .....</i>	<i>40</i>
X. ОРГАНИ НА ЕДИНИЦИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	42
Наставно-научен, односно Наставнички совет	42
Научен совет на научен институт	42
Избор и разрешување на декан, односно директор	42
Продекани	44
Директор на Научен институт	45
Избор и разрешување на директор на научен институт	46
Заменик директор	47
XI. САМОЕВАЛУАЦИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	49
XII. РАЗВОЈ, ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	52
Финансирање	52
<i>Приходи .....</i>	<i>52</i>
<i>Располагање со приходите .....</i>	<i>53</i>

<i>Остварување на интегрираните дејности</i>	53
Покривање на расходите	53
<i>Покривање на расходите на Универзитетот</i>	53
<i>Покривање на расходите на единицата</i>	54
Финансиски план и завршна сметка	55
Даночен број.....	55
Финансиско и сметководствено работење	55
Недвижен имот.....	56
Располагање со недвижниот имот.....	56
Други ствари.....	56
<i>Наменско користење на завештанијата, средствата на фондациите или другите наменски фондови</i>	57
<i>Регистар на недвижен имот</i>	57
XIII. ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	58
Носители на студиите.....	58
Стручен и научен назив.....	58
Содржина на студиските програми.....	59
Програми за стручно и професионално усовршување	60
Доживотно учење.....	61
Далечинско учење.....	62
Еднакво вреднување на странско образование	62
Обем и организација на студиите.....	62
Запишување нови предмети.....	63
Постапка за пријава, оценка и одбрана на магистерски, односно специјалистички труд.....	63
Завршување на студиите од трет циклус	66
Постапка за пријава, оценка и одбрана на докторска дисертација	66
Докторска дисертација и нејзина изработка	67
Јавна одбрана на дисертацијата.....	68
Проверка на знаењето.....	69
Испитни рокови.....	70
Диплома и додаток на диплома	70
Промоција на лица кои завршиле докторски студиски програми од трет циклус.....	71
XIV. НАУЧНА, УМЕТНИЧКА И СТРУЧНА РАБОТА.....	73
Научно-истражувачка и апликативна дејност.....	73
XV. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	75
XVI. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ	76
XVII. НАСТАВНО-НАУЧНИ, НАСТАВНИ И СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА	77
Демонстратори	77
Наставно-научни области во коишто се врши избор	77
Визитинг професори.....	77
Услови за изведување настава од страна на афирмирани научници, стручњаци од практиката и уметници	78

Почесен професор.....	78
Почесен доктор на науки	80
Професор емеритус.....	80
Престанок на работен однос поради исполнување на услови за пензија	81
Престанок на работен однос пред истекот на времето за кое е избрано лицето во наставно-научно, научно, наставно и соработничко звање	81
XVIII. СТУДЕНТИ	83
Посебни погодности на студентите кои се без родители, слепи, глуви, инвалиди од прва и втора група, мајки со деца до шестгодишна возраст и хоспитализираните	83
Правила на студирање	83
Дисциплински мерки	84
Комисија за студентски жалби	87
Учество на студентите во управувањето	88
XIX. СТУДЕНТСКИ ПРАВОБРАНИТЕЛ.....	90
Заштита на правата на студентите	90
XX. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА	93
XXI. НОРМАТИВНА ДЕЈНОСТ	95
<i>Постапка за донесување на општите акти на Универзитетот.....</i>	<i>95</i>
XXII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	97

Врз основа на член 52 став 1 алинея 1 од Законот за високото образование („Сл. Весник на РМ”, бр. 35/2008), Универзитетскиот сенат на Универзитетот “Св.Климент Охридски” – Битола, на 64-та седница одржана на ден 27.12.2008 година, го донесе следниов

СТАТУТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” – БИТОЛА

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со овој Статут се уредуваат: правниот статус и обележјата на Универзитетот; овластувањата на Универзитетот и единиците и нивното застапување и претставување; остварувањето на автономијата на Универзитетот; улогата, задачите и дејноста на Универзитетот и единиците; неговата структура и постапката за нејзино менување; правата и обврските на единиците на Универзитетот; внатрешната организација на Универзитетот и формите на соработка; стручната и административната служба на Универзитетот и единиците; органите и телата на Универзитетот и единиците; условите под кои се врши самоevaluација на Универзитетот; развојот, финансирањето и имотот на Универзитетот и единиците во негов состав и посебните фондови, фондации и завештанија; вршењето на високообразовната дејност; издавањето на диплома и промоции за завршени студии, водењето и заштитата на личните податоци; научната, уметничката и стручната работа; издавачката дејност; прашањата за избор во наставно-научни, наставни и соработнички звања; доделување звање почесен професор и титула почесен доктор на науки на Универзитетот; прашањата за студентите и студентскиот правобранител; јавноста во работата и нормативната дејност.

Положба на Универзитетот “Св. Климент Охридски” – Битола

Член 2

Универзитетот “Св. Климент Охридски” – Битола е највисока автономна јавна високообразовна, научна, односно уметничка установа која го обезбедува единството во вршењето и развојот на високото образование, науката, уметноста и стручноста и непосредно и преку своите единици од различни студиски подрачја пренесува сознанија од повеќе научни односно уметнички подрачја и дисциплини.

Во состав на Универзитетот влегуваат јавни факултети, високи стручни школи и научни институти (во натамошниот текст: единици).

Во Универзитетот “Св. Климент Охридски” – Битола влегуваат и придружни членки.

Во состав на Универзитетот “Св. Климент Охридски” – Битола, може да се основаат и уметнички академии во согласност со Законот.

Назив и седиште

Член 3

Полниот назив на Универзитетот е:

Република Македонија – Универзитет “Св. Климент Охридски”- Битола

Скратениот назив на Универзитетот е:

Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, а неговиот акроним е УКЛЮ – Битола, односно UKLO-Bitola.

Називот на англиски јазик е:

“St. Kliment Ohridski” University – Bitola, Republic of Macedonia

Седиштето на Универзитетот е во Битола, на бул. “1-ви Мај” б.б.

Својство на правно лице

Член 4

Универзитетот има својство на правно лице.

Универзитетот има сметки на кои се водат средствата стекнати од Буџетот на Република Македонија и сметки на кои се водат средствата стекнати од други извори.

Во правниот промет со трети лица Универзитетот настапува во свое име и за своја сметка. За обврските преземени во правниот промет со трети лица Универзитетот одговара со средствата стекнати од Буџетот на Република Македонија, од други извори и од посебни приходи.

При исполнувањето на обврските што Универзитетот ги има кон трети лица, исполнувањето не може да се изврши од средствата на единиците со кои истите самостојно располагаат согласно со овој Статут.

Статутарни овластувања

Член 5

Единиците на Универзитетот имаат права и обврски, определени со Законот и со овој Статут.

Единиците на Универзитетот настапуваат во правниот промет според овластувањата определени со овој Статут.

Во рамките на сметките на Универзитетот од член 4 од овој Статут, единиците имаат сметки на коишто се водат средствата стекнати од

Буџетот на Република Македонија и сметки на коишто се водат средствата стекнати од други извори.

Единиците на Универзитетот самостојно, во свое име и за своја сметка, во рамките на своите овластувања, настапуваат во правниот промет со трети лица заради остварување на дејностите утврдени со Законот, овој Статут и актите на Универзитетот.

Единиците на Универзитетот самостојно, во свое име и за своја сметка, настапуваат во правниот промет со трети лица во располагањето со средствата стекнати од Буџетот на Република Македонија (член 149 став 1 точка 1) и со средствата стекнати од други извори (член 149 став 1 точка 2 и 3, освен потточка 3.5), по намиравањето на обврските утврдени со член 152 од овој Статут.

Пренесени овластувања

Член 6

Покрај овластувањата наведени во членот 5, единиците на Универзитетот во правниот промет можат да настапуваат и со овластување од ректорот.

Одговорност на единиците

Член 7

За обврските преземени во правниот промет со трети лица, единиците одговараат со средствата со кои самостојно располагаат, согласно со овој Статут (средства стекнати од други извори и посебни приходи).

При исполнувањето на обврските што единицата ги има кон трети лица, исполнувањето не може да се изврши од средствата на Универзитетот и од средствата на другите единици.

Овластувања на организационите единици

Член 8

Организационите единици во состав на Универзитетот можат да имаат определени права во правниот промет и во поглед на управувањето и раководењето, но во обем и под услови определени со актот за основање.

За обврските на организационите единици неограничено одговара Универзитетот.

II. ЗАСТАПУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ

Застапување на Универзитетот

Член 9

Ректорот го претставува и застапува Универзитетот во земјата и странство во рамките на своите надлежности утврдени со Законот, овој Статут и другите акти на Универзитетот.

Овластувањата на ректорот се запишуваат во Централниот регистар. Актите и документите од надлежност на Универзитетот ги потпишува ректорот.

Ректорот може дел од своите овластувања да ги пренесе на проректорите.

Застапување на единицата

Член 10

Во рамките на своите надлежности утврдени со закон, овој Статут и другите акти на Универзитетот, деканот, односно директорот, го застапува и го претставува факултетот, односно високата стручна школа, без ограничувања.

За овластувањата предвидени во ставот 1 од овој член, деканот, односно директорот, сноси целосна одговорност за дејствијата и постапките поврзани со овластувањата дадени со овој Статут.

Овластувањата на деканот, односно директорот се запишуваат во Централниот регистар.

Документите од надлежност на факултетот, односно високата стручна школа ги потпишува деканот, односно директорот.

Деканот, односно директорот може да пренесе дел од своите овластувања на продеканите, односно, на заменикот на директорот.

Член 11

Директорот го застапува и го претставува научниот институт, без ограничувања, во рамките на своите надлежности утврдени со Законот, овој Статут и другите акти на Универзитетот.

Овластувањата на директорот се запишуваат во Централниот регистар.

Документите од надлежност на научниот институт ги потпишува директорот.

Директорот може да пренесе дел од своите овластувања на заменик директорот.

Печат, штембил, симболи и други обележја

Печат

Член 12

Универзитетот има печат со кружен облик, во средината е грбот на Република Македонија и натпис во два реда. Во надворешниот ред: Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, а во внатрешниот ред Република Македонија. Печатот се употребува за заверување на исправи и документи кои ги издава Универзитетот.

Жигот на Универзитетот (сув печат) ја има истата содржина и форма како и печатот на Универзитетот, а се употребува за заверување на дипломи и повелби кои ги издава Универзитетот.

Печатот на единицата покрај својот назив и седиште, задолжително го содржи и името: Република Македонија и Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола.

Поблиски одредби за печатот на единицата се утврдуваат со Правилникот на единицата, во согласност со овој Статут.

Штембил

Член 13

Штембилот на Универзитетот има правоаголна форма, најгоре е грбот на Република Македонија, а потоа редоследно напишан текст: Република Македонија и Универзитет „Св. Климент Охридски“, место за пишување на деловоден број и потоа место за датум и на крајот пишува Битола.

Штембилот се употребува за архивското работење на Универзитетот.

Употребата и чувањето на амблемот, сувиот жиг, печатот и знамето се врши од страна на стручната служба на Универзитетот, на начин утврден со посебен акт.

Единицата на Универзитетот има свој штембил во кој задолжително стои името: Република Македонија и Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола.

Поблиски одредби за штембилот на единицата се утврдуваат со Правилникот на единицата, во согласност со овој Статут.

Симболи

Член 14

Симболи на Универзитетот се: грб, знаме и химна.

Со грбот, знамето и химната се претставуваат Универзитетот и единиците во негов состав.

Грб

Член 15

Грбот на Универзитетот симболизира прогрес, наука, историја и писменост.

Ликовно-графичкиот приказ на грбот (амблемот) е составен дел на овај Статут.

Грбот се употребува на знаме, дипломи, плакети, признанија, меморандуми, изданија на Универзитетот и друго.

Знаме

Член 16

Знамето на Универзитетот има златно-жолта боја и го содржи грбот (амблемот) на Универзитетот и има правоаголна форма. Знамето се употребува – истакнува на разни свечености коишто се од значење за Универзитетот.

Знамето на Универзитетот стои постојано истакнато на објектот на Ректоратот на Универзитетот и објектите на единиците.

Химна

Член 17

Универзитетот има своја химна, која се изведува на прослави, промоции и други свечени и спортски манифестации на Универзитетот и единиците, на меѓународни универзитетски средби и други манифестации.

Химната се изведува со свирење, со пеење или комбинирано.

Ректорски инсигнии

Член 18

Ректорските инсигнии се: позлатен ѓердан со манифестирана симболика за дејноста на Универзитетот, а во средината е претставен амблемот на Универзитетот.

Користењето на ректорските инсигнии се уредува со посебна одлука на Ректорската управа.

Ректорските инсигнии ги носи ректорот при промоции и други свечености на Универзитетот, неговите единици или други национални и меѓународни манифестации.

Одора

Член 19

На Универзитетот се востановува одора за: ректорот, проректорите, деканите, продеканите на факултетите, директорите на високите стручни

школи и за директорите на акредитираните научни институти кои вршат високообразовна дејност.

Одората се носи при промоции, прослави и други свечености на Универзитетот, неговите членки или на национални и меѓународни манифестации.

Член 20

Поблиски одредби за употребата на симболите, печатот и другите обележја на Универзитетот донесува Ректорската управа.

Член 21

Свои обележја имаат и единиците во состав на Универзитетот, утврдени со правилникот на единицата.

Патронен празник

Член 22

Патрониот ден на Универзитетот е 8-ми декември, кој воедно е и ден на Патронот на Универзитетот Свети Климент Охридски.

Патрониот ден на Универзитетот се одбележува на свечен начин, секоја година.

На Универзитетот на пригоден начин се одбележува и 25-ти април, како ден на основањето на Универзитетот.

Универзитетски признанија

Член 23

Со посебна Одлука на Универзитетскиот сенат се востановува: плакета, повелба, благодарница, пофалба и други признанија и награди на Универзитетот, кои се доделуваат на заслужни поединци, правни лица или институции, кои со својата работа придонеле за развојот и афирмацијата на Универзитетот, како и за развојот на научната мисла, а на студентите за постигнатиот успех во студирањето.

Поблиски одредби за изгледот и содржината, како и за доделувањето на признанијата од ставот 1 на овој член донесува Ректорската управа.

III. АВТОНОМИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Финансиска автономија

Член 24

Финансиската автономија се изразува во:

1. донесување финансиски планови;
2. самостојно управување и располагање со имотот, предметите, паричните средства и другите материјални права за вршење на високообразовната, научно-истражувачката, уметничката и применувачката дејност;
3. самостојно распределување на финансиските средства;
4. самостојно располагање со средствата кои Универзитетот и единиците во негов состав ги стекнуваат од домашни и од странски правни и физички лица, од образовни активности на додипломските, последипломските и докторските студии, вршење на образовна и научно-истражувачка дејност за домашни и странски и правни физички лица, вршење научна и стручна дејност и продавање производи на домашни и странски правни и физички лица, дејности по јавни овластувања, авторски, уметнички и други интелектуални творби од научно-истражувачки проекти, од камати, дивиденди и други остварувања, во согласност со овој Статут;
5. самостојно одлучување за развој на нови дејности кои не се финансираат од Буџетот на Република Македонија, а се во функција на развојот на високообразовната и научно-истражувачката дејност;
6. формирањето фондови, фондации, основањето трговски друштва и други организации од сопствени приходи, донации и други извори заради вршење на високообразовна, научно-истражувачка, издавачка и применувачка дејност и
7. слободно воспоставување контакти и соработка со бизнис секторот на локално, регионално, национално и меѓународно ниво.

Неповредливост на универзитетскиот простор

Член 25

Просторот на Универзитетот и на единиците во неговиот состав е неповредлив.

Просторот на Универзитетот го опфаќа просторот во кој се сместени и во кој се остварува дејноста на факултетите, високите стручни

школи, научните институти, Ректоратот и другите придружни објекти наменети за живеење на студентите, културни активности и терени за спортски активности на студентите и вработените на Универзитетот.

Автономијата на Универзитетот не може да се нарушува и со:

1. неповикано учество во дејноста на високообразовната установа и
2. извршување на високообразовна и друга дејност што ги загрозува правата на членовите на академската заедница насочени кон дискриминација на човекот и граѓанинот, поврзана со полот, расата, бојата на кожата, националната и етичката припадност, социјалното потекло, политичкото и верското убедување и припадност, имотната и општествената положба.

Член 26

Деканите, односно директорите на единиците се должни при констатација за нарушување на принципите на автономијата без одлагање, за истото да го известат Ректорот на Универзитетот.

Ректорот, во соработка со лицата од став 1 на овој член, презема мерки за отстранување на причините што довеле до нарушување на автономијата на Универзитетот.

Мирно решавање на споровите

Член 27

Евентуално настанатите спорови меѓу членовите на академската заедница се решаваат спогодбено, во заедничките органи, арбитражно и на друг начин на разбирање.

Доколку спорот не може да се разреши на начин како е определено во претходниот став, Ректорот формира Совет за посредување, кој учествува и помага во разрешувањето на настанатата состојба.

Советот за посредување е составен од три члена од редот на наставно-научните работници кои не се вработени во единиците меѓу кои настанал спорот, а доколку страна во спорот е студент, еден член во Советот е од редот на студентите.

Советот изготвува извештај кој го доставува до Ректорот, кој може да одлучи по истиот или да го достави до Ректорската управа.

Ако Ректорот, односно Ректорската управа не го прифати извештајот, Ректорската управа формира арбитража.

Арбитражата е составена од три члена од редот на наставно-научните работници кои не се вработени во единиците меѓу кои настанал спорот, а доколку страна во спорот е студент, еден член во арбитражата е од редот на студентите.

Одлуката на арбитражата е задолжителна за страните од спорот.

IV. ДЕЈНОСТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И НА ЕДИНИЦИТЕ

Дејност на Универзитетот

Член 28

Универзитетот ги интегрира функциите на своите единици (функционална интеграција) и со своите органи го обезбедува нивното усогласено дејствување, преку:

1. вршење здравствена дејност;
2. грижа за имотот;
3. заштита и обезбедување на имотот на Универзитетот и обезбедување на вработените;
4. воведување единствена архивска дејност;
5. единствени спортски и културни активности;
6. единствени сопствени медиуми;
7. поврзаност на наставата со науката;
8. учество во домашни и меѓународни проекти;
9. остварување соработка и партнерство со други универзитети на национално и меѓународно ниво и други правни субјекти;
10. организирање заеднички студиски програми со домашни и странски високообразовни установи;
11. организирање меѓународни студиски програми;
12. трансфер на технологии;
13. учество во меѓународни програми и слично;
14. организирање студии надвор од Република Македонија;
15. организирање зимски/летни универзитети и школи и други форми на едукација;
16. основање установи, трговски друшва, согласно со Законот и овој Статут;
17. развој на нови дејности и
18. вршење на други дејности и работи определени со Закон и овој Статут.

Член 29

Универзитетот како главна дејност, според Националната класификација на дејности ја врши:

80.30 - Високошколско образование;

Покрај основната дејност Универзитетот ќе ги врши и сите останати дејности според Националната класификација на дејности.

Покрај наведените дејности, Универзитетот:

1. се грижи за развојот на применувачката дејност во областите за кои е матичен;
2. организира и реализира високостручна апликативна дејност-изработка на инвестиционо - техничка документација, проекти, технички контроли, ревизии, рецензии, издавање стручни оценки, атести и исправи за стручни наоди (сертификати) за материјали, орудија и уреди за работа, лична заштита на средствата и лична опрема, вршење анализи и експертиси, изработка и издавање извештаи од научни и стручни услуги, елаборати, студии и сл. (во областите за кои е матичен);
3. го планира остварувањето и развојот на дејностите за кои е основан;
4. во рамките на политиката за соработка на Универзитетот, остварува високообразовна, научна, техничка и уметничка соработка со домашни високообразовни и научни установи, како и други форми на соработка;
5. во остварување на соработката со домашни високообразовни научни установи, организира научни собири, симпозиуми, семинари, советувања и други видови собири;
6. продава научни и стручни услуги и производи на домашни и странски правни и физички лица;
7. врз единствени основи утврдени од Универзитетот, ја организира компјутерската мрежа и раководи со неа;
8. предлага и презема мерки за унапредување и заштита на стандардот на студентите и вработените;
9. управува и го користи имотот и материјалните средства со кои располага;
10. разменува научни и стручни услуги и производи со домашни физички и правни лица;
11. се грижи за унапредувањето и за учеството во планирањето, утврдувањето и развојот на вкупниот образовен систем во државата во научните области;
12. издава дипломи и други документи за завршени студии и други видови образование, според условите утврдени со Статутот на Универзитетот;
13. во рамките на единствениот библиотечно-информационен систем утврден од Универзитетот ја организира работата на библиотеката и организира сопствена библиотечно-информациона и документациона дејност;
14. организира сопствена издавачка дејност;
15. Ректорската управа на Универзитетот, со посебна одлука, ги утврдува подрачјата и областите (дисциплини) на истражување, според стандардите на меѓународните органи и организации според кои ќе ја изведува својата дејност;

16. воспоставува меѓународна соработка со Универзитетите во странство;
17. воспоставува меѓународна соработка со други правни и физички лица од областа на високото образование, науката и културата и
18. врши други работи и дејности утврдени со Закон, со Статутот и другите акти на Универзитетот, како и други работи и дејности кои се во согласност со остварувањето на неговата автономија, а не им противречат на заедничките интереси на Универзитетот.

Улогата и задачите од ставот 1 на овој член, Универзитетот ги остварува непосредно и со единиците во својот состав со:

1. организирање на академски и стручни студии;
2. изведување на фундаментални, развојни и применети истражувања и вршење применувачка дејност, изведување на комплексни научноистражувачки проекти од поширок интерес;
3. учество во планирањето, утврдувањето и развојот на вкупниот образовен систем;
4. следење и примена на модернизацијата во остварувањето на високообразовната и научно-истражувачката дејност;
5. континуирано образование кое се врши преку курсеви, семинари, далечинско образование со кое се стекнуваат нови знаења и се прошируваат знаењето и стручноста;
6. различни форми за образование и развој во областа на науката, техниката и културата; надградување и продлабочување на завршените додипломски, постдипломски студии и стекнување докторат на науки;
7. научна и техничка соработка со странски и со национални високообразовни и научни установи и со остварување на други форми на меѓународна соработка, учество во меѓународни проекти од интерес на пошироката меѓународна заедница;
8. организирање и реализирање на високостручна апликативна дејност;
9. организирање на други форми и видови за подигање на општото образовно ниво и поттикнување на конструктивен натпревар помеѓу различните идеи и пристапи.

Дејност на единиците на Универзитетот

Член 30

Единицата на Универзитетот во рамките на својата дејност:

1. се грижи и презема мерки за усовршување на кадрите кои изведуваат високообразовна, научно-истражувачка и уметничка дејност и за кадрите во стручната и административна служба во согласност со Статутот;

2. реализира домашни научни проекти;
3. се грижи и презема мерки за тековно и инвестициско одржување на објектите и имотот во согласност со Статутот и
4. врши и други работи утврдени со Законот и овој Статут.

Статусни промени

Член 31

Единиците можат да извршат статусни промени само во рамките на Универзитетот.

Предлог за статусни промени поднесува единицата на која истите се однесуваат.

По предлогот се изјаснуваат наставно-научните совети, наставничките совети и научните совети на единиците.

Предлогот се смета за утврден доколку го прифатат најмалку 2/3 од единиците.

Врз основа на предлогот од претходниот став, Сенатот донесува одлука за предлог на статусна промена, која се доставува до Министерството надлежно за работите на високото образование.

Со Предлог-Одлуката за статусна промена се утврдува: начинот на кој студентот ќе ги заврши студиите според студиските програми на кои ги започнал студиите, правата и обврските на единиците, статусот на имотот што го користеле, односно што ќе го користат, делбен биланс, почетен биланс, документацијата, исправите, архивата и други прашања од значење на статусната промена.

V. СТРУКТУРА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Единици и придружни членки на Универзитетот

Член 32

Во состав на Универзитетот се: факултети, високи стручни школи и научни институти како единици на Универзитетот.

Како единици на Универзитетот можат да се формираат и уметнички академии.

Во состав на Универзитетот со статус на придружни членки под условите утврдени со овој Статут членуваат и други установи и организации чија основна дејност е функционално поврзана со високообразовната и научната дејност.

Состав на Универзитетот

Член 33

Постојните факултети и високи стручни школи во состав на Универзитетот продолжуваат да работаат како единици на Универзитетот во согласност со законот.

Единици во состав на Универзитетот, се следните факултети, високи стручни школи и научни институти:

1. Економски факултет – Прилеп;
2. Факултет за биотехнички науки – Битола;
3. Технички факултет – Битола;
4. Педагошки факултет – Битола;
5. Факултет за туризам и угостителство – Охрид;
6. Факултет за безбедност– Скопје;
7. Факултет за информатички и комуникациски технологии – Битола;
8. Правен факултет – Кичево;
9. Технолошко-технички факултет – Велес;
10. Висока медицинска школа – Битола;
11. Ветеринарен факултет – Битола
12. Научен институт за тутун – Прилеп.

Придружни членки

Член 34

Во состав на Универзитетот, со статус на придружни членки, чија основна дејност е претежно поврзана со високообразовната дејност, се следните установи и организации:

1. ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид;
2. ЈНУ Институт за старословенска култура – Прилеп;
3. Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ – Битола и
4. Студентски дом „Кочо Рацин“ – Битола.

Член 35

Придружна членка на Универзитетот може да стане и друга установа или организација која ги исполнува условите утврдени со Законот и овој Статут, ако поднесе барање за пристапување.

Одлука донесува Универзитетскиот сенат, на предлог на Ректорската управа.

Услови за основање единици и стекнување на придружно членство

Член 36

Како придружни членки можат да пристапат јавни установи и други организации доколку претходно ја докажат нивната функционална поврзаност со високообразовната и научната дејност и поднесат барање за пристапување во Универзитетот.

Барањето од претходниот став содржи образложение за причините, придонесот, како и за резултатите што се очекуваат со нивното учество во остварувањето, унапредувањето и потпомагањето на дејноста на Универзитетот и изјава потпишана од овластено лице дека ги прифаќаат Статутот и другите акти на Универзитетот.

Доколку се исполнети условите од претходниот став од овој член Одлука за пристапување донесува Сенатот на предлог на Ректорската управа.

Високообразовна установа на верска заедница како придружна членка на Универзитетот

Член 37

Високообразовна установа на верска заедница може да пристапи кон Универзитетот доколку се утврди заеднички интерес помеѓу Универзитетот и високообразовната установа во остварувањето на високообразовната дејност.

Со пристапувањето кон Универзитетот, високообразовната установа на верската заедница стекнува придружно членство.

Одлука за пристапување на високообразовната установа на верска заедница кон Универзитетот донесува универзитетскиот Сенат на предлог на Ректорската управа.

Член 38

Одредбите од овој Статут за правата и обврските и нивното учество во работата на органите и телата на Универзитетот утврдени за придружните членки на Универзитетот се однесуваат и на високообразовната установа на верска заедница со својство на придружна членка на Универзитетот.

Престанок на статусот придружна членка

Член 39

Придружните членки не смеат да го остваруваат статусот спротивно на интересите на Универзитетот.

Доколку Ректорската управа утврди дека статусот се остварува спротивно на интересите на Универзитетот, утврдени со Законот и овој Статут, за тоа & укажува на придружната членка и поведува постапка за престанок на статусот.

Член 40

Статусот на придружна членка во Универзитетот престанува со престанок на својство на правно лице на установата, односно организацијата.

Статусот на придружната членка & престанува и кога повеќе не ги исполнува условите да биде придружна членка на Универзитетот утврдени со овој статут.

Одлука за престанок на статусот донесува Сенатот на Универзитетот по предлог на Ректорската управа

VI. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ЕДИНИЦИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Член 41

Факултетите, високите стручни школи, научните институти и придружните членки имаат права и обврски за:

1. активно и постојано учество и придонес во остварувањето на дејноста, улогата и задачите на Универзитетот и на единиците;
2. активно учество во работата на органите и работните тела на Универзитетот; реализација на актите, одлуките и заклучоците на органите на Универзитетот и единиците;
3. иницирање прашања и предлагање решенија од доменот на дејноста на Универзитетот и единиците;
4. почитување на дигнитетот и достојна употреба на името и обележјата на Универзитетот.

Единиците и придружните членки од претходниот став на овој член се должни да го почитуваат Кодексот на однесување утврден од Сенатот. Непочитувањето на Кодексот се објавува во јавното гласило на Универзитетот. Одлука за објавување донесува Сенатот на предлог на Ректорската управа.

VII. ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И ФОРМИ НА СОРАБОТКА

Внатрешна организација на Универзитетот и на неговите единици

Член 42

Основањето на други внатрешни организациски единици може да се врши доколку се обезбедени просторни и кадровски услови, финансиски средства обезбедена Програма за работа и други услови утврдени со Закон.

Одлука за нивно основање донесува Универзитетскиот сенат, на предлог на Ректорската управа.

За општествено-економската оправданост за формирањето на овие внатрешни организациони единици, потребно е претходно мислење од Универзитетскиот совет.

Член 43

Универзитетот може под условите утврдени со Закон и овој Статут за вршење на својата дејност да организира: универзитетски компјутерски центар и единствен универзитетски информативен систем, универзитетски клинички центар, универзитетска поликлиника, универзитетски спортски центар, универзитетски ветеринарен клинички центар, аграрни универзитетски институти, центри за истражување и континуирано образование како доживотно учење и други форми од дејноста на единиците.

Одлука за нивно основање донесува Универзитетскиот сенат, на предлог на Ректорската управа.

За донесување на одлуката потребно е да се обезбедат следниве документи и услови:

1. елаборат за основање;
2. да се обезбедат средства за работа;
3. да се донесат план и програма за работа;
4. да се обезбедат објект, опрема и простор;
5. да се обезбеди потребен број работници и
6. други услови.

За општествено-економската оправданост за формирање на овие форми на дејност, потребно е претходно мислење од Универзитетскиот совет.

Универзитетски компјутерски центар и единствен универзитетски информативен центар

Член 44

Со цел да се обезбедат техничко-технолошки претпоставки за осовременување на високообразовната, научно-истражувачката и уметничката дејност на Универзитетот, на брз и ефикасен начин да се овозможи размена и организирање на податоци и имплементација на разни информациски услуги, се формира Универзитетски компјутерски центар.

Универзитетскиот компјутерски центар дејствува во областа на примената на информациската и комуникациската технологијата.

Универзитетскиот компјутерски центар го координира планирањето, проектирањето, изградбата и одржувањето на информациската и комуникациската инфраструктура на Универзитетот.

Член 45

На Универзитетот се организира, се формира и се одржува единствен современ универзитетски информативен систем, кој обезбедува пристап до сите релевантни податоци од областа на високото образование и научно-истражувачката дејност, и тоа за дејноста на Универзитетот и единиците во негов состав, студиските и предметните програми, наставно-научните области, називите и степените на стручната подготовка, условите и режимот на студирање, дипломираните студенти, магистри и доктори на науки на Универзитетот, наставно-научните, научните и соработничките кадри на Универзитетот, библиотечната граѓа, пристап на членовите на академската заедница до реномирани научни дигитални библиотеки итн.

Информативниот систем опфаќа:

1. прибирање, обработка и пренесување на информациите;
2. обезбедување достапност на информациите до сите потенцијални корисници;
3. размена на информации во врска со високото образование меѓу сите заинтересирани субјекти во државата;
4. размена на информации во врска со научните достигнувања во земјата и во странство;
5. поврзување на Универзитетскиот информативен систем со странски информативни системи и
6. поврзување и размена на информации со меѓународната заедница.

Универзитетски центри

Член 46

Во рамките на Универзитетот може да се основаат и други универзитетски центри од областа на: издавачка дејност, култура, спорт,

јазичи и обука, радио, континуирано образование, меѓународна соработка и развој, соработка со стопанството и професионален развој на студентите, како и други видови на центри согласно согледаните потреби и донесени одлуки од страна на органите на Универзитетот.

член 45 став 7,8 и 9 од ЗВО

Универзитетот основа најмалку еден центар за кариера. Центарот за кариера води посебна евиденција за поранешни студенти (алумни) и организира саеми за кариера на секој факултет/универзитет каде што има центар за кариера.

Центрите за кариера се формираат заради организирање на практична настава за студентите за подготовка на стручен кадар кој ќе применува современи иновативни техники и технологии во наставата. Центрите за кариера се состојат од профил на советници кои имаат познавања од областа на образованието.

Центрите за кариера имаат обврска да формираат работни групи (од претставници од технички факултети и стопански комори) и да организираат месечни средби со присуство и на претставници од Агенцијата за СДИ за потребите од кадар на пазарот на трудот и намалување на јазот меѓу побарувачката и понудувачката на работна сила.

Библиотечен систем

Член 47

Со цел да се обезбедат претпоставки за остварување на дејноста, целите и задачите на Универзитетот и единиците, на Универзитетот се формира единствен библиотечен систем каде се прибира, обработува и чува библиотечен материјал (монографии, периодични публикации, касети, дискети, ЦД-а, географски карти и друго).

Универзитетскиот библиотечен систем го сочинуваат: библиотеката на Универзитетот и библиотеките на единиците.

Универзитетот донесува единствени основи за обезбедување единствен библиотечен систем на Универзитетот, за организација и распоред на библиотечната граѓа и друго.

Библиотеките се поврзуваат во библиотекарски информациски системи на Универзитетот.

Заеднички одредби за внатрешните организациони единици

Член 48

За постоењето на посебни потсметки на внатрешните организациони единици во рамките на сметката на Универзитетот одлучува Сенатот.

Финансиските прашања за работа во внатрешните организациони единици се регулираат со акт на Универзитетскиот сенат.

Организирањето на дејноста, начинот на организација на работа, просторните услови, управувањето, раководењето, начинот на вршење стручни, административни, технички работи и други прашања за остварување на нивната дејност, се регулира со акт на Ректорската управа за секоја организациона единица посебно.

Основање на друга организација

Член 49

Основањето на трговско друштво или установа може да се врши доколку се обезбедени просторни и кадровски услови, финансиски средства, обезбедена Програма за работа и други услови утврдени со Закон.

Финансирањето на трговските друштва или установите се врши исклучиво од самофинансирачките активности (сопствени приходи) на Универзитетот, а евентуалните загуби, исто така, се покриваат исклучиво од самофинансирачките активности (сопствените приходи) на Универзитетот.

Одлука за основање на трговско друштво или установа донесува Универзитетскиот сенат на предлог на Ректорската управа.

Иницијатива за основање друга организација може да поднесе и единица на Универзитетот.

За општествено-економската оправданост за формирање на вакви трговски друштва или установи потребно е претходно мислење од Универзитетскиот совет.

VIII. СТРУЧНА И АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА

Член 50

Стручната и административна служба се организира како интегрирана стручна и административна служба на Универзитетот (во натамошниот текст: Служба на Универзитетот), која ја сочинуваат Централната стручна и административна служба - Ректоратот и Стручните и административни служби на единиците.

Член 51

Службата на Универзитетот се организира по сектори, во согласност со функционалната поврзаност на дејноста на единиците на Универзитетот утврдени со овој Статут.

Член 52

Начинот на кој се вршат стручните и административните работи од заеднички интерес за единиците на Универзитетот се уредуваат со Правилник што го донесува Сенатот.

Член 53

Како стручни и административни работи се сметаат планско-аналитичките работи, персоналните работи, работите на книговодството, евиденцијата и статистиката, работите на подготвувањето и обработувањето на материјалите од правно-стручна природа, работите на компјутерската мрежа, на информативниот и на библиотечниот систем на Универзитетот, издавачката дејност, административните работи (примање и испраќање на поштата, деловен протокол, стенографски, дактилографски, архивски и слични работи), општите работи, работите на чувањето на објектот, одржувањето и чувањето на просториите, како и други работи што според својата природа спаѓаат во овие видови работи.

Член 54

Со работата на Стручната и административна служба на Универзитетот раководи генералниот секретар на Универзитетот, а со работата на стручната и административна служба на единицата раководи секретарот на единицата.

Генералниот секретар на Универзитетот го избира Ректорската управа, врз основа на Конкурс, од пријавените кандидати, на предлог на Ректорот.

Генералниот секретар за својата работа е одговорен пред Ректорот и Ректорската управа на Универзитетот.

Член 55

Секретарот на единицата се избира на начин и под услови утврдени со Законот и Правилникот на единицата.

Секретарот на единицата е одговорен пред деканот, односно директорот и пред генералниот секретар.

Член 56

За генерален секретар може да биде избрано лице со завршен Правен факултет и положен правосуден испит, со 5 (пет) години работно искуство во струката, а за секретар на единицата лице со завршен Правен факултет и 5 (пет) години работно искуство во струката.

Член 57

Поблиски одредби за организацијата и вршењето на работите на Стручната и административна служба и за раководителот на Стручната и административната служба се утврдуваат со Актот за организација и систематизација на работните места со опис и попис на работите и работните задачи на вработените во Стручната и административната служба, што ги донесува Ректорската управа.

Член 58

Генералниот секретар на Универзитетот:

1. се грижи за подготвување и обработка на материјалите за седниците на Ректорската управа и Сенатот, како и за подготвување на одлуките и општите акти што ги донесуваат овие органи и тела;
2. по овластување на Ректорот, го застапува Универзитетот во правните работи;
3. се грижи за исполнување и извршување на обврските на Универзитетот во соработката на Универзитетот со соодветните државни и општински органи и тела, надлежни за работите на образованието и науката;
4. се грижи за уредноста и ажурноста во работата по предметите и подготвувањето на другите материјали и за таа цел свикува и раководи со работните состаноци на Службата на Универзитетот;
5. го следи извршувањето на одлуките и заклучоците на органите на Универзитетот и известува за тоа;
6. ја координира работата со секретарите на единиците за прашања што се однесуваат на Универзитетот како целина и за работите од делокругот на Службата на Универзитетот;
7. ја координира работата на службите на единиците;
8. одлучува за правата, должностите и одговорностите на вработените во Службата на Универзитетот.

IX. ОРГАНИ И ТЕЛА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Органи и тела на Универзитетот

Член 59

Органи на Универзитетот се: Универзитетски сенат, Ректор и Ректорска управа.

На Универзитетот се формира Универзитетски совет како тело на Универзитетот.

Универзитетски сенат

Положба и состав на Сенатот

Член 60

Орган на управување и стручен орган на Универзитетот е Универзитетскиот сенат (во понатамошниот текст: Сенат).

Член 61

Сенатот го сочинуваат претставници од единиците на Универзитетот избрани непосредно и со тајно гласање од редот на професорите, односно научните советници, претставници од придружните членки и од студентите.

Ректорот е член на Сенатот по положба. Проректорите и генералниот секретар учествуваат во работата на Сенатот без право на глас.

Факултетите и високата стручна школа како единици на Универзитетот во Сенатот на Универзитетот се застапени со по три претставници од редот на професорите.

Научните институти како единици на Универзитетот се застапени со по два претставници од редот на научните советници.

Научните институти како и другите придружни членки се застапени со по еден претставник.

Во Сенатот на Универзитетот се застапени пет претставници од студентите избрани од Студентскиот парламент на Универзитетот.

Доколку високообразовните установи и акредитираните научни институти како единици на Универзитетот немаат наставници во звање професори, односно научни советници, за членови на Сенатот можат да бидат избрани претставници со други наставно-научни, односно научни звања.

Претставникот на придружните членки треба да има најмалку високо образование.

Постапка за избор на членовите на Сенатот

Член 62

Членовите на Сенатот ги избираат наставно-научните совети на факултетите, наставничките совети на високите стручни школи, советите на научните институти, органите на управување на придружните членки, Студентскиот парламент на Универзитетот.

Единиците и придружните членки на Универзитетот го вршат изборот на членовите на Сенатот со непосредно и тајно гласање.

Мандатот на членовите на Сенатот трае 4 (четири) години, со право на уште еден избор.

Мандатот на претставниците на студентите трае 1 (една) година, со право на уште еден избор.

Член 63

Во текот на траењето на мандатот може да се изврши замена на член на Сенатот на ист начин и постапка како и при избирањето на членови на Сенатот. Мандатот на новиот член трае до истекот на мандатот на претходниот член кој го заменува.

Член на Сенатот може да биде и отповикан во следниве случаи:

1. доколку повеќе од два пати неоправдано отсуствува од седниците на Сенатот во текот на една академска година и
2. го нарушува угледот на Универзитетот или единицата.

Иницијатива за отповикување може да даде единицата, придружната членка, Сенатот, Ректорот и студентскиот парламент, а самото отповикување го вршат органите кои ги избрале, по претходно мислење од Сенатот.

Член 64

На член на Сенатот му престанува мандатот и пред истекот на времето за кое е избран во случај: на отповикување од страна на органите кои ги избрале, престанок на работниот однос, мирување на работниот однос, по негово барање, смрт, правосилна судска одлука со која е осуден на казна затвор подолго од 6 месеци, престанок на статус на студент или избор во функција која не дозволува вршење на функција член на Сенат.

Член 65

Член на Ректорската управа истовремено не може да биде и член на Сенатот.

Член 66

Верификацијата на мандатот на членовите на Сенатот ја врши Верификациона комисија од три члена, избрани од редот на членовите на новиот состав на Сенатот.

Членовите на верификационата комисија се избираат на предлог на членовите на новоизбраниот Сенат.

Верификационата комисија констатира дали се исполнети условите предвидени за избор на член во Сенатот и поднесува извештај на конститутивната седница на Сенатот.

Доколку Верификационата комисија констатира дека не се исполнети условите за тоа ги известува единиците, Студентскиот парламент или придружните членки од каде доаѓа неверификуваниот член.

Избраните членови на Сенатот чиј мандат не е верифициран не можат да учествуваат во работата и одлучувањето на Сенатот.

Член 67

Постапката за избор на членови на Сенатот започнува најмалку 60 (шеесет) дена пред истекот на мандатот на постојниот Сенат.

Постапката ја покренува Ректорот на Универзитетот, кој ја свикува и конститутивната седница на новизбраниот Сенат.

Начин на работа

Член 68

Сенатот, ги врши работите од своја надлежност на седница, во согласност со закон и овој Статут.

Седниците на Сенатот се јавни.

Сенатот заседава по потреба, во согласност со Програмата за работа.

Сенатот може да одржува свечени седници по повод јубилеи, прослави и други свечености.

Во вршењето на работите од својата надлежност Сенатот донесува: правилници, одлуки, упатства, мислења и заклучоци.

Ректорот на Универзитетот, 7 (седум) дена пред одржување на седницата на Сенатот, на сите членови и учесници им доставува покана со предлог на дневниот ред и материјали за точките од седницата. Во одредени итни случаеви рокот за свикување на седници може да биде и пократок од 7 (седум) дена.

Член 69

Предлогот на дневниот ред и денот на одржувањето на седницата на Сенатот ги утврдува ректорот на Универзитетот.

Член 70

Седниците на Сенатот ги свикува и со нив раководи ректорот на Универзитетот.

По овластување и во отсуство на ректорот, седниците ги свикува и со нив раководи еден од проректорите.

Сенатот се свикува и по барање на најмалку три единици на Универзитетот, по барање на Ректорската управа и по барање на една третина од членовите на Сенатот, најдоцна во рок од 14 (четиринаесет) дена.

По правило материјалите од точките на дневниот ред на седниците на Сенатот претходно се разгледуваат од страна на телата на Сенатот и другите органи на Универзитетот кои воедно подготвуваат и предлог-акти односно одлуки.

Член 71

Доколку седницата не се одржи поради неприсуство на доволен број членови на Сенатот, утврден со овој Статут, Ректорот, во рок од најмногу 14 (четиринаесет) дена, доставува нова покана со предлог дневен ред за одржување на седницата.

Член 72

Одлуките и другите акти донесени на седница на Сенатот ги потпишува ректорот на Универзитетот, а во негово отсуство еден од проректорите, којшто, тој ќе го овласти.

Член 73

Сенатот одлучува со јавно гласање, освен за работи утврдени со Закон и овој Статут за кои е предвидено тајно гласање.

Сенатот може да одлучи за одредени прашања за кои се одлучува јавно, да одлучува со тајно гласање.

Поблиски одредби за начинот на работата на Сенатот се утврдуваат со Деловникот за работа на Сенатот.

ектор

Положба и избор

Член 74

Ректорот е раководен орган.

Одлука за отворање постапка за избор, критериуми за избор и роковник на активности за избор на ректор донесува Сенатот на Универзитетот во средината на месец април во годината во која му истекува мандатот на актуелниот ректор.

Постапката за избор на ректор треба да заврши до крајот на месец јуни во тековната година.

Доколку изборот на ректор не заврши во рокот утврден во претходниот став, изборот се врши најдоцна до 14-ти септември во тековната година.

Член 75

Согласно со критериумите за предлагање и избор на ректор и утврдениот роковник, наставно-научните совети, наставничките совети и научните совети на научните институти можат да предлагаат кандидати за ректор, со соодветно образложение.

Секоја единица може да предложи еден кандидат за ректор, односно повеќе единици можат да предложат еден кандидат за ректор.

Заедно со предлозите предлагачите доставуваат согласност за прифатена кандидатура.

Член 76

Доставените предлози за кандидати за ректор, заедно со програмските платформи за работа и биографии, Ректорската управа ги доставува на мислење до единиците.

Член 77

Врз основа на предлозите и пристигнатите мислења од единиците на Универзитетот, Ректорската управа утврдува листа на кандидати за избор на ректор и подготвува извештај. Листата на кандидати за избор на ректор се утврдува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Ректорската управа.

Член 78

Сенатот на Универзитетот го разгледува Извештајот на Ректорската управа за постапката за предлагање на кандидати за ректор.

Ректорот го избира Универзитетскиот сенат со непосредно и тајно гласање.

Член 79

Постапката за избор на ректор ја спроведува Изборна комисија од 3 (три) члена, избрана од Сенатот со јавно гласање.

Изборната комисија подготвува гласачки ливчиња за избор на ректор, го спроведува гласањето, ги утврдува резултатите од изборот за што поднесува извештај.

Кандидатите за ректор се внесуваат на гласачкото ливче по азбучен ред од нивното презиме.

Член 80

Сенатот полноправно одлучува за избор на ректор ако на седницата присуствуваат најмалку две третини од вкупниот број членови на Сенатот.

За ректор е избран онај кандидат кој ќе добие повеќе од половината гласови од присутните членови на Сенатот.

Ако при гласањето за ректор, ниту еден од кандидатите не го добие потребното мнозинство гласови, гласањето се повторува само за првите 2 (двајца) кандидати со најголем број на гласови, но не помалку од 25% од вкупниот број членови на Сенат. Доколку повеќе кандидати имаат ист број на гласови, гласањето се повторува само за нив. Доколку повеќе кандидати имаат ист број на гласови за второто место, гласањето се повторува само за нив.

Ако и на повторното гласање ниту еден од предложените кандидати за ректор не го добие потребното мнозинство, целата постапка за избор на ректор се повторува од почеток.

Член 81

При повторната постапка за избор на ректор, не можат да учествуваат истите кандидати за ректор од претходната постапка.

Член 82

Доколку на повторната постапка не се избере ректор до 14-ти септември тековната година, продолжува мандатот на постојниот ректор до избор на нов ректор, кој мора да заврши најдоцна до крајот на календарската година.

Во овој случај мандатот на новиот ректор трае како изборот да е извршен навремено.

Член 83

Функцијата на ректорот му престанува и пред истекот на мандатот за кој е избран ако:

1. биде разрешен;
2. тоа сам го побара;
3. му престане работниот однос и
4. во други случаи утврдени со Законот и овој Статут.

За разрешување, Сенатот одлучува на начин и постапка што се утврдени за неговиот избор.

Член 84

Ако местото ректор на Универзитетот се испразни пред истекот на времето за кое е избран, ќе се избере нов ректор најдоцна во рок од 90 дена од кога е местото испразнето.

Ако на местото ректор, навремено не може да биде избран ректор, или ако до нов редовен избор на ректор останува време помалку од шест месеци, Сенатот на тоа место именува вршител на должноста.

Мандатот на новиот ректор трае до истекот на рокот за кој е избран претходниот ректор на Универзитетот.

До изборот на нов ректор, но најмногу до 90 дена се именува в.д. ректор од редот на проректорите, доколку тие ги исполнуваат условите согласно со Законот и овој Статут.

Член 85

Единиците и другите членки во состав на Универзитетот се должни на барање на ректорот да го информираат за сите прашања што се од интерес за остварување на целите и задачите на Универзитетот и да му овозможат достап до сите документи од нивното работење.

Права, должности и одговорности на ректорот

Член 86

Ректорот е должен до крајот на месец март во годината, до Сенатот, Универзитетскиот совет и основачот, да поднесува Извештај за својата работа и за работата на Универзитетот во претходната академска година и Извештај за финансиското работење за претходната календарска година.

Ректорот за својата работа одговара пред Сенатот.

Одговорност на ректорот за законитоста и статутарноста

Член 87

Ректорот е одговорен за законитоста и статутарноста на работата на Универзитетот и на единиците во неговиот состав и има право и должност да запре од извршување, односно да укине акт на нивните органи, за којшто смета дека не е во согласност со Законот, овој Статут, или друг општ акт на Универзитетот.

Единицата на Универзитетот чиј акт е укинат, може да поднесе жалба до сенатот во рок од 15 (петнаесет) дена од приемот на одлуката на ректорот. Одлуката на Сенатот е конечна.

Ако најдоцна во рок од 30 (триесет) дена пред истекот на мандатот на деканот, односно директорот единицата не предложи кандидати за декан, односно директор, ректорот назначува вршител на должноста декан, односно директор, за време од 3 (три) месеци.

Ако и во тој рок од 3 (три) месеци, единицата не предложи кандидат за декан, односно директор, ректорот назначува друго лице за в.д. декан, односно в.д. директор за време од 3 (три) месеци.

Член 88

Во согласност со овој Статут ректорот може за непочитување на Законот, овој Статут или друг општ акт на Универзитетот, за злоупотреба или пречекорување на овластувањата да суспендира декан или директор на единица на универзитет и да постави времен вршител на должност декан до донесување на одлука на Сенатот, по суспензијата, особено ако:

1. деканот, односно в.д. деканот, како и директорот, односно в.д. директорот не ги спроведува одлуките на органите на Универзитетот;
2. не му го прифати извештајот за работата на единицата;
3. ако не запре извршување на акт на органите од единицата којшто е во спротивност со Законот и овој Статут или другите општи акти на Универзитетот и на единицата;
4. ги злоупотреби или пречекори овластувањата добиени согласно со овој Статут и
5. други случаи утврдени со закон и овој Статут.

Сенатот, во рок од 30 дена од суспендирањето на деканот, одлучува за одлуката на ректорот од ставот 1 на овој член. Доколку Сенатот ја потврди суспензијата дава предлог до ректорот за разрешување на деканот, односно директорот и во рок од 3 (три) месеца ќе се спроведе постапка за избор на декан, односно директор.

Доколку Сенатот ја потврди суспензијата, назначениот в.д. декан, односно в.д. директор продолжува да ја извршува функцијата за времето за кое што е назначен.

Доколку Сенатот не ја потврди суспензијата на декан, односно директор, мандатот на деканот, односно директорот продолжува до крајот на времето за кое е избран.

Член 89

Мандатот на в.д. деканот, односно в.д. директорот завршува во секој случај со изборот на декан, односно директор во редовна постапка, без оглед на времето за кое истиот е назначен.

Член 90

Ректорот може да формира комисии, односно работни тела или групи од редот на наставниците и другите вработени од единиците во состав на Универзитетот, придружните членки и стручната служба на

Универзитетот, за проучување прашања значајни за работата на Универзитетот. Комисиите и другите работни тела или групи се должни на ректорот да му поднесат писмен извештај со соодветен предлог.

За формирање на комисиите и работните тела или групи од претходниот став, ректорот донесува решение.

Член 91

Ректорот на Универзитетот ја контролира и координира работата на единиците во неговиот состав во врска со остварувањето на ставовите, одлуките и заклучоците на Сенатот и Ректорската управа, во врска со остварувањето на улогата, задачите и дејноста на Универзитетот утврдена со Закон, овој Статут и другите акти на Универзитетот.

Член 92

Ректорот на Универзитетот, по потреба, може да ги свикува деканите и директорите на единиците во неговиот состав и одговорните лица на стручните органи, заради разгледување прашања од интерес на единиците или Универзитетот во целина.

Проректори

Положба и избор

Член 93

Универзитетот има најмногу четири проректори.

Сенатот донесува одлука за бројот на проректорите и областите за коишто се избираат, по предлог на ректорот.

Проректорите се избираат од редот на лицата избрани во наставно-научни, научни звања и од редот на професорите на високите стручни школи кои засновале редовен работен однос во Универзитетот.

Вршењето на должноста проректор е неспоива со вршење на друга државна функција или функција во политичка партија.

Член 94

Проректорите на предлог на ректорот, ги избира Сенатот со тајно гласање, за време од четири години, со право на уште еден избор.

Член 95

За проректор е избран оној кандидат кој ќе добие мнозинство гласови од присутните членови на Сенатот.

Ако кандидатот, односно кандидатите за проректори не го добијат мнозинството гласови од претходниот став на овај член, ректорот предлага

друг кандидат, односно кандидати и тој предлог го доставува на првата наредна седница на Сенатот.

Права, должности и одговорности

Член 96

Ректорот во договор со проректорите ги распоредува работите и работните задачи од областите за кои се избрани.

Проректорите работата од својот делокруг ја извршуваат самостојно, а одговараат пред Ректорот и Сенатот.

Член 97

Проректорите се грижат, ги координираат и ги усогласуваат активностите од својот делокруг во рамките на Универзитетот во целина, а вршат и други доверени работи и задачи.

Член 98

Во случај на спреченост или отсутност на ректорот, него го заменува еден од проректорите кој ќе го определи ректорот.

Член 99

На проректор може да му престане функцијата пред истекот на мандатот за кој е избран под услови од член 83 од овој Статут.

Ректорот може да поднесе предлог за разрешување на проректор.

Ректорска управа

Член 100

Ректорската управа ги врши работите од својата надлежност на седници.

Седниците на Ректорската управа се јавни.

Ректорската управа може да одржува свечени седници по повод јубилеи, прослави и други свечености.

На седниците се работи по предложен дневен ред и подготвените материјали за точките од доставениот дневниот ред. На самата седница може да се предложи и расправа само за итни и неодложни прашања.

Член 101

Во работата на Ректорската управа учествува Генералниот секретар на Универзитетот, без право на одлучување.

Во работата на Ректорската управа можат да учествуваат и директорите на придружните членки кои се во состав на Универзитетот, а не се акредитирани научни институти, кога се расправа за прашања од

нивната дејност. Управата утврдува кои прашања спаѓаат во дејноста на придружната членка.

Член 102

Членот на Ректорската управа е должен редовно да присуствува на седниците на Управата и да учествува во нејзината работа.

Членот на Управата кој е спречен да присуствува на седницата на Ректорската управа, должен е за тоа благовремено да извести.

Членот на Управата кој е спречен да присуствува на седницата може да овласти лице кое ќе го заменува на седницата.

Членот на Ректорската управа може да присуствува и на седниците на Сенатот и на другите работни тела и комисии и да учествува во нивната работа, но без право на одлучување.

Член 103

Членот на Ректорската управа има право и должност да поднесува предлог-одлуки и други акти кои ги донесува Управата, да учествува во расправата за предлог-одлуките, актите и другите прашања што се на дневен ред на седниците на Управата.

Член 104

Членот на Управата е должен активно да ја врши својата функција и да се придржува кон пропишаниот ред на седницата на Ректорската управа.

Член 105

Ректорот на Универзитетот ги свикува седниците на Ректорската управа, раководи со нивната работа и се грижи за текот на седниците.

Во негово отсуство, седница на Управата свикува и со неа раководи еден од проректорите на Универзитетот, овластен од ректорот.

Член 106

Ректорот на Универзитетот ги свикува седниците на Ректорската управа по своја иницијатива или по барање на 1/3 (една третина) од членовите на Управата.

Доколку ректорот не свикува седница по барање на субјектите од став 1 на овој член во рок од 14 (четиринаесет) дена од поднесувањето на барањето, седницата ја свикува предлагачот, а истата е должен да ја води ректорот или еден од проректорите.

Член 107

Ректорската управа на своите седници донесува општи акти, одлуки, заклучоци, препораки, зазема ставови по одделни прашања и дава предлози и мислења.

Член 108

Ректорската управа може да работи ако на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број членови на Управата.

Одлуките на Ректорската управа се донесуваат со мнозинство гласови од присутните членови на Ректорската управа.

Ректорот е должен да го формулира предлогот за кој се гласа и по гласањето да соопшти каква одлука е донесена. Прифатената формулација на Одлуката се внесува во записник.

Одлуките донесени на седница на Ректорската управа ги потпишува ректорот, а во негово отсуство еден од проректорите, којшто ќе го овласти ректорот.

Член 109

Членот на Ректорската управа има право и должност да гласа.

Универзитетски совет

Член 110

Изборот на членовите во Универзитетскиот совет, Сенатот го врши доколку се присутни 2/3 (две третини) од вкупниот број членови на Сенатот, со мнозинство од присутните членови на Сенатот, на предлог од Ректорската управа.

Надлежност и начин на одлучување на Универзитетскиот совет

Член 111

Во рамките на надлежностите, Универзитетскиот совет предлага мерки до органите на Универзитетот за доследно извршување на дејноста и задачите на Универзитетот, укажува на незаконитите акти и дејствија на Универзитетот и единиците и презема мерки за заштита на автономијата на Универзитетот.

Член 112

Универзитетскиот совет може да работи, ако на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број членови на Советот.

Одлуките на Универзитетскиот совет се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

Гласањето на седниците на Советот се врши јавно, а за определени прашања Советот може да одлучи гласањето да биде тајно.

Работни тела и комисии, постапка за донесување на општите акти на Универзитетот

Работни тела и комисии

Член 113

Универзитетот формира комисии, одбори и други работни тела за проучување и изготвување предлози за прашања од делокругот на работата на органите на Универзитетот.

Член 114

Универзитетот ги формира следниве постојани комисии:

1. Комисија за наставно-научни прашања;
2. Комисија за материјално-финансиски прашања и инвестиции;
3. Комисија за соработка со универзитетите во земјата и странство;
4. Комисија за издавачка дејност;
5. Комисија за нормативна дејност и
6. Комисија за студентски стандард.

По потреба може да се формираат и други постојани и повремени комисии или работни тела.

Член 115

Сенатот на предлог на Ректорската управа, односно Ректорот, со одлука ги утврдува составот и надлежноста на комисиите и ги именува нивните претседатели.

Член 116

Седниците ги закажува претседателот на соодветната Комисија по сопствена иницијатива, а должен е да свика седница, ако тоа го побара Ректорот на Универзитетот или една третина од членовите на Комисијата, со соопштување на прашањата што ќе бидат на дневен ред на таа Комисија.

Член 117

Комисијата може да работи ако на седницата присуствува мнозинство од членовите на Комисијата, а одлуките, заклучоците или предлозите се донесуваат со мнозинство гласови од присутните членови.

Член 118

Заради проучувања на одделни прашања од својата надлежност и подготвување извештаи и нацрт-акти за потребите на органите на Универзитетот, комисиите може да образуваат работни групи од наставници, соработници, студенти и други вработени луѓе на Универзитетот, како и членови на заинтерсираните органи и организации.

Во работата на комисиите може да учествуваат и други лица, без право на одлучување.

Комисиите работат врз основа на програма за работа, која мора да биде усогласена со Програмата за работа на Универзитетот.

Член 119

Комисиите даваат предлози и мислења и донесуваат заклучоци по постапка пропишана со Деловникот за работа на комисиите и други работни тела.

Член 120

Членовите од редот на студентите во органите и другите тела на Универзитетот ги избира Студентскиот парламент на Универзитетот.

X. ОРГАНИ НА ЕДИНИЦИТЕ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Наставно-научен, односно Наставнички совет

Член 121

Наставно-научниот совет го сочинуваат редовните и вонредните професори и доцентите.

Наставничкиот совет го сочинуваат професорите, вишите предавачи и предавачите.

Во Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет свои претставници избираат соработниците и студентите.

Бројот на претставниците на соработниците изнесува по еден на секои десет членови на Наставно-научниот односно Наставничкиот совет, а бројот на студентите изнесува 10% од вкупниот број членови на Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет.

Соработниците се избираат за време од 2 (две) години, а студентите за време од 1 (една) година.

Претставниците на студентите ги избира Студентскиот парламент на факултетот.

Поблиски одредби за начинот на избор и времето за кое се избираат претставниците на соработниците и студентите се утврдуваат со Правилник на единицата.

Научен совет на научен институт

Член 122

Научниот совет го сочинуваат лицата избрани во научни звања кои учествуваат во изведувањето на наставата, претставници на соработниците и претставници на студентите.

Поблиски одредби за надлежностите на Научниот совет и другите органи на Научниот институт како единица на Универзитетот, начинот на избор и времетраење на изборот на претставниците на соработниците и студентите се утврдуваат со Правилникот на единицата.

Избор и разрешување на декан, односно директор

Член 123

Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет, со тајно гласање утврдува еден или повеќе кандидати за декан, односно директор, и му ги доставува на ректорот.

За утврдување кандидат, односно кандидати за избор на декан, односно директор, Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет

може полноважно да одлучува доколку се присутни 2/3 од вкупниот број негови членови.

За секој кандидат се гласа на посебно гласачко ливче, така што членовите на Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет имаат право да гласаат за еден или повеќе кандидати.

Утврден е оној кандидат, односно кандидати, кои добиле мнозинство од присутните членови на Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет.

Ректорот нема да изврши избор на предложениот кандидат, односно кандидати за декан, односно директор, ако констатира дека истите не ги исполнуваат условите утврдени со Законот и при сторена повреда на постапката за избор.

Член 124

Постапката за избор на декан, односно директор започнува 6 (шест) месеци пред истекот на мандатот на актуелниот декан, односно директор.

Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет донесува одлука за започнување на постапката.

Предлог за утврдување на кандидат за декан, односно директор до Наставно-научниот совет, односно Наставничкиот совет доставуваат внатрешните организациски единици на факултетот, односно високата стручна школа (катедра, отсек, институт и сл.) во рок што ќе го утврди Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет.

Предлогот и програмите на кандидатите за декан, односно директор се доставуваат до членовите на Наставно-научниот совет, односно Наставничкиот совет во рок од 5 (пет) дена од денот на завршувањето на рокот за поднесување предлози.

Гласањето за утврдениот предлог/предлози за кандидат/и за декан, односно директор, се врши во рок од 10 (десет) дена од денот на завршувањето на рокот за доставување на предлозите и програмите на кандидатите до Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет.

Член 125

Ако при гласањето за утврдување кандидат/кандидати за декан, односно директор, ниту еден од кандидатите не го добие потребното мнозинство на гласови, целата постапка се повторува.

При повторната постапка не учествуваат кандидатите за декан, односно директор од претходната постапка.

Член 126

Изборот на декан, односно директор извршен од страна на ректорот го потврдува Сенатот. Ако Сенатот не го потврди изборот на декан,

односно директор от, постапката се повторува. Во повторната постапка не учествува претходниот кандидат за декан, односно директор.

Член 127

Начинот на пријавување, утврдување предлог кандидат-и за декан, односно директор и разрешување на деканот и продеканите, односно директорот и заменикот на директорот, поблиску се утврдуваат со Правилникот на единицата во согласност со овој Статут.

Член 128

Ако Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет не го прифати извештајот за работа на деканот, односно директорот се поведува постапка за негово разрешување на начин и под услови како и за негов избор.

Деканот, односно директорот којшто е разрешен има право на приговор до Сенатот.

Одлуката на Сенатот по приговорот е конечна.

Ако деканот, односно директорот е разрешен, до изборот на нов декан, односно директор, ректорот назначува в.д, декан, односно в.д директор, согласно со овој Статут.

Продекани

Член 129

Факултетот може да има најмногу 3 (три) продекани.

За вршење на дел од своите права и обврски деканот може да ги овластува продеканите. Бројот на продеканите се утврдува со Правилникот на единицата.

Вршењето на должноста продекан е неспоиво со вршењето на друга државна функција или функција во политичка партија.

Член 130

Продеканите ги избира Наставно-научниот совет на предлог на новоизбраниот декан од редот на редовните, вонредните професори и доцентите, според постапка утврдена со Правилникот на единицата.

Изборот на продеканите се врши најдоцна до стапувањето на должност на новоизбраниот декан.

За својата работа продеканите одговараат пред Наставно-научниот совет и пред деканот.

Директор на Научен институт

Член 131

Директорот на Научниот институт е раководен орган.

Директорот на Научниот институт го претставува и застапува институтот во земјата и странство во рамките на овластувањата дадени од страна на ректорот на Универзитетот и овој Статут.

Вршењето на должноста директор на научен институт е неспојливо со вршење на друга државна функција или функција во политичка партија.

Директорот во рамките на вршењето на својата раководна функција:

1. ги извршува одлуките и заклучоците на Сенатот, Ректорската управа и Ректорот на Универзитетот, ги извршува одлуките и заклучоците на Советот и Научниот совет;
2. се грижи за усогласено вршење на научно-истражувачката, апликативната и високообразовната дејност;
3. ги свикнува седниците на Научниот совет и Советот, го предлага дневниот ред и претседава со нив;
4. му поднесува предлози на одлуки, и заклучоци за прашањата чие разгледување и решавање е во надлежност на Научниот совет, односно Советот;
5. распишува конкурс за избор на лица избрани во научни, наставно-научни и соработнички звања, шест месеци пред истекот на времето за кое се избрани;
6. ги промовира студентите од вториот циклус на студии и доделува награди;
7. управува со имотот на научниот институт и се грижи за неговото одржување во рамките на овластувањата определени со овој Статут, овластувањата на Ректорот и Правилникот на единицата и врши и други работи согласно со закон, овој Статут и Правилникот на единицата.

Директорот е должен најмалку еднаш во годината до Советот и до Ректорот на Универзитетот да поднесува извештај за својата работа.

Директорот е одговорен за законитоста и статутарноста на работата на органите на институтот и има право и должност да запре од извршување општ акт и одлука на овие органи за коишто смета дека не е во согласност со Законот, овој Статут и Правилникот на единицата и за тоа без одлагање го известува ректорот, кој донесува одлука по спорното прашање.

За вршење на дел од своите права и обврски директорот може да го овласти заменик директорот.

Избор и разрешување на директор на научен институт

Член 132

Директорот се избира од редот на научните советници и вишите научни соработници, а доколку нема научни советници и виши научни соработници и од редот на научните соработници за време од 4 (четири) години.

Научниот институт има заменик директор, којшто на предлог од директорот го избира советот за време од 4 (четири) години.

Ако Советот не го прифати извештајот за работата на директорот, се поведува постапка за негово разрешување.

Начинот и постапката за разрешување на директорот е иста како и за негов избор.

Начинот на избор и разрешување на директорот и на заменикот директор, поблиску се уредуваат со Правилникот на единицата, во согласност со овој Статут.

Член 133

Советот, на предлог на Научниот совет, со тајно гласање утврдува еден или повеќе кандидати за директор и му ги доставува на ректорот.

За утврдување кандидат, односно кандидати за избор на директор, Советот може полноважно да одлучува доколку се присутни 2/3 од вкупниот број негови членови.

За секој кандидат се гласа на посебно гласачко ливче, така што членовите на советот имаат право да гласаат за еден или повеќе кандидати.

Утврден е оној кандидат, односно кандидати, што добиле мнозинство од присутните членови на советот.

Ректорот нема да изврши избор на предложениот кандидат, односно кандидати за директор, ако констатира дека истите не ги исполнуваат условите утврдени со Закон и при повреда на постапката за избор.

Член 134

Постапката за избор на директор започнува 6 (шест) месеци пред истекот на мандатот на актуелниот директор.

Советот донесува одлука за започнување на постапката.

Предлог за утврдување кандидат за директор до Советот доставува Научниот совет.

Предлогот и програмите на кандидатите за директор се доставуваат до членовите на советот во рок од 10 (десет) дена од денот на нивното поднесување.

Гласањето за утврдениот предлог/предлози за кандидат/и за директор, се врши во рок од 30 (триесет) дена по доставувањето на

предлогот, односно по завршувањето на рокот за поднесување на пријавите.

Член 135

Ако при гласањето за утврдување кандидат/кандидати за директор, ниту еден од кандидатите не го добие потребното мнозинство на гласови, целата постапка се повторува.

При повторната постапка не учествуваат кандидатите за директор од претходната постапка.

Член 136

Изборот на директор извршен од страна на Ректорот го потврдува Сенатот. Ако Сенатот не го потврди изборот на директор постапката се повторува. Во повторната постапка не учествува претходниот кандидат за директор.

Член 137

Начинот на пријавување, утврдување предлог кандидат-и за директор и разрешување на директорот/заменикот директор поблиску се утврдуваат со Правилникот на единицата во согласност со овој Статут.

Член 138

Ако Советот не го прифати извештајот за работа на директорот се поведува постапка за негово разрешување на начин и под услови како и за негов избор.

Директорот којшто е разрешен има право на приговор до Сенатот.

Одлуката на Сенатот по приговорот е конечна.

Ако директорот е разрешен, до изборот на нов директор, ректорот назначува в.д. директор, согласно со овој Статут.

Заменик директор

Член 139

Институтот има еден заменик директор.

За вршење на дел од своите права и обврски директорот може да го овластува заменик директорот.

Вршењето на должноста заменик директор е неспоиво со вршењето на друга државна функција или функција во политичка партија.

Член 140

Заменик директорот го избира Советот на предлог на новоизбраниот директор од редот на научните советници, вишите научни соработници и научни соработници, според постапка утврдена со правилникот на единицата.

Изборот на заменик директор се врши најдоцна до стапувањето на должност на новоизбраниот директор.

За својата работа заменик директорот одговара пред Советот и пред директорот.

XI. САМОЕВАЛУАЦИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Член 141

Оценката од страна на студентите се добива на крајот на секоја академска година и истата се зема предвид при напредувањето на наставникот во наставно-научно звање.

Оценката се добива по пат на анкетирање на студентите што го спроведуваат единиците во состав на Универзитетот.

Анкетата се спроведува во месец мај, истовремено на сите единици во состав на Универзитетот.

Начинот на анкетирање, опфатот на студентите, содржината на анкетниот лист и други прашања од значење за анкетата, со посебно упатство ги утврдува Ректорската управа.

Самоевалуацијата се врши според Упатство за самоевалуација и обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи, што го донесува Сенатот на Универзитетот.

Член 142

Самоевалуација на Универзитетот и на единиците врши Комисија за самоевалуација на Универзитетот. Универзитетот може да формира организациона единица за евалуација.

Комисијата за самоевалуација на Универзитетот е составена од 9 (девет) члена, од кои 2 (два) се претставници на студентите.

Членовите на комисијата за самоевалуација ги избира Сенатот од редот на наставниците и соработниците кои не се членови на Сенатот.

Мандатот на наставниците е 4 (четири) години, а на претставниците на студентите 2 (две) години.

При изборот на членовите на Комисијата се обезбедува соодветна застапеност на сите наставно-научни области на Универзитетот.

Член 143

Комисијата за евалуација на Универзитетот изготвува евалуационен извештај со оценка на состојбата и со предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на наставно-образовниот и научниот процес.

Член 144

Самоевалуацијата на единицата ја врши комисија за самоевалуација на единицата во согласност со овој статут и правилникот на единицата.

За оцена на квалитетот во вршењето на: високообразовната дејност, управувањето, финансирањето, академските и другите активности, единиците вршат самоевалуација.

Самоевалуацијата се врши и преку евалуација на студиските програми и на процесите на настава и учење (во натамошниот текст: евалуација).

Евалуацијата се спроведува по студиски програми и на ниво на единица.

Член 145

Евалуацијата на единицата ја спроведува Комисија за евалуација на факултетот составена од 7 (седум) члена, од кои 6 (шест) се избираат од редот на наставниците и соработниците и 1 (еден) од редот на студентите.

Мандатот на членовите на Комисијата трае 4 (четири) години, а мандатот на студентот 2 (две) години без право на повторен избор.

Наставно-научниот совет, Наставничкиот совет, односно Советот, ги избира членовите на Комисијата на предлог на деканот, односно директорот.

Член 146

Комисијата за евалуација на единицата ја врши евалуацијата според условите утврдени со овој Статут и упатството за самоевалуација и обезбедување и оценување на квалитет на единиците што го донесува Сенатот.

Со Комисијата за евалуација на единицата раководи претседател избран од од редот на наставниците.

Член 147

Комисијата за евалуација на единицата ги анализира и оценува:

1. реализацијата на студиските програми;
2. степенот на учество на наставниците, соработниците и студентите во реализацијата на студиските програми;
3. резултатите од полагањето според структурата на студиските програми;
4. бројот и структурата на студентите;
5. времетраењето на студиските програми и проодноста по академски години;
6. успехот на студентите според начинот на нивното финансирање (студенти финансирани од државата и студенти со кофинансирање), според регионалната припадност, според националната припадност и слично;
7. влијанието на опременоста (библиотечен фонд, компјутерска опрема, читални и слично) врз ефикасноста во студирањето;

8. влијанието на истражувачката работа врз квалитетот на наставата и студирањето и
9. дејноста на единицата според условите на дадената акредитација и дозволата за вршење високообразовна дејност.

Член 148

Комисијата за евалуација врз основа на сопствените истражувања изготвува извештај за резултатите од евалуацијата, со оценка на состојбата и со предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на дејноста на единицата.

ХП. РАЗВОЈ, ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Финансирање

Приходи

Член 149

Универзитетот и единиците стекнуваат средства од:

1. Буџетот на Република Македонија;
2. Други извори:
  - 2.1. кофинансирање на студиите;
  - 2.2. образовни активности на додипломски, последипломски и докторски студии;
  - 2.3. вршење на образовна, научно-истражувачка и апликативна односно апликативна дејност за домашни и за странски правни и физички лица;
  - 2.4. различни форми за надоградување, продлабочување или проширување на знаењата и континуирано образование;
  - 2.5. размена на научни и стручни услуги и производи со домашни и странски физички и правни лица;
  - 2.6. вршење научна и стручна дејност и продавање производи на домашни и на странски правни и физички лица;
  - 2.7. дејности по основ на јавни овластувања;
  - 2.8. уметнички творби;
  - 2.9. камати и дивиденди;
  - 2.10. авторски и други интелектуални права;
  - 2.11. издавачка дејност;
  - 2.12. домашни и од странски правни и физички лица и
  - 2.13. други извори.
3. Посебни приходи:
  - 3.1. проекти;
  - 3.2. научно-истражувачки проекти кои се реализираат врз основа на спогодби што ги потпишала Република Македонија;
  - 3.3. закупнини и други приходи од имот;
  - 3.4. фондови и фондации, установи и трговски друштва основани од Универзитетот;
  - 3.5. легати, подароци, завештанија, прилози и
  - 3.6. други остварувања.

Член 150

Универзитетот, во рамките на бројот на студенти определен со Конкурсот воведува кофинансирање на трошоците за студирање за студентите чие образование не се финансира од Буџетот на Република Македонија, по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

Студентите коишто во определениот рок со Правилникот за ЕКТС не ги положат предвидените испити за наредниот/наредните семестар-и, плаќаат партиципација, односно надоместок за кофинансирање согласно со одредбите на Правилникот.

Располагање со приходите

Член 151

Со приходите стекнати од Буџетот на РМ, Универзитетот и единиците располагаат според критериуми и за намени утврдени од надлежното Министерство, орган и сл.

Со приходите од други извори, Универзитетот, односно единиците што ги создале располагаат самостојно, согласно со овој Статут и со правилниците на единиците.

Посебните приходи се водат на посебни сметки на Универзитетот. Со овластување од ректорот, единиците коишто учествувале во нивното создавање самостојно располагаат со тие средства во согласност со овој Статут.

Со средствата стекнати од легати, подароци, завештанија и прилози, располагањето се остварува според намената на давателот во согласност со овој Статут.

Остварување на интегрираните дејности

Член 152

Во остварувањето на интегрираните и другите дејности од членот 28 на овој Статут, учествуваат единиците на Универзитетот со 10 % од приходите остварени во согласност со членот 149 став 1 точка 2 и 3, освен потточка 3.5.

Покривање на расходите

Покривање на расходите на Универзитетот

Член 153

Универзитетот, со дел од средствата со коишто располага, ги покрива расходите за вршење на дејноста од член 28 од овој Статут:

1. покривање на трошоците што произлегуваат од интегративните функции согласно овој Статут;
2. бруто плати на лицата на кои платата им се исплаќа од буџетската сметка на Универзитетот (вклучувајќи ги даноците, придонесите, надоместоците и сл.);
3. бруто плати на лицата вработени во Централната стручна и административна служба-Ректоратот на Универзитетот, што се исплаќаат од средствата на сопствени приходи на Универзитетот;
4. бруто материјални трошоци за работата на органите, комисиите и телата и сл. на Универзитетот; (канцелариска опрема и сл.);
5. комунални трошоци за имотот што го користи Централната стручна и административна служба-Ректоратот на Универзитетот (греење, вода, струја, ПТТ и др.);
6. капитални вложувања, инвестиционо одржување, амортизација за имотот што го користи Централната стручна и административна служба-Ректоратот на Универзитетот (згради, опрема, книги и др.);
7. финансиски трошоци за обврски што ги презел Универзитетот (камати, осигурување и др.);
8. патувања во рамките на дејноста на органите и телата на Универзитетот и вработените во Централната стручна и административна служба-Ректоратот на Универзитетот;
9. развој и проширување на дејноста што се остварува преку органите на Универзитетот;
10. други трошоци.

Покривање на расходите на единицата

Член 154

По извршувањето на обврските од член 152 од овој Статут, единиците од средствата со коишто самостојно располагаат согласно со овој Статут, ги покриваат расходите за вршење на дејноста:

1. бруто плати на лицата на кои платата им се исплаќа од сметката на единицата (вклучувајќи ги даноците, придонесите, надоместоците и сл.);
2. бруто материјални трошоци за остварување на дејноста на единицата (канцелариска опрема со материјали, лабораториска опрема со материјали, литература и сл.);
3. комунални трошоци за имотот што го користи единицата (греење, вода, струја, ПТТ и др.);
4. капитални вложувања, инвестиционо одржување, амортизација за имотот што го користи единицата (згради, опрема, книги и др.);
5. финансиски трошоци за обврски што ги презела единицата (камати, осигурување и др.);
6. патувања;
7. развој и проширување на дејноста на единицата;

8. исполнување на преземени обврски од страна на единицата;
9. сите трошоци што произлегуваат од дејноста на единиците;
10. други трошоци.

Член 155

Покривањето на расходите на Универзитетот и на единиците се врши во зависност од изворите на средствата во согласност со Уредбата за мерила и критериуми за финансирање на дејноста на високообразовните установи, која по предлог на министерот ја донесува Владата.

Финансиски план и завршна сметка

Член 156

Универзитетот донесува годишен финансиски план.

Годишниот финансиски план на Универзитетот ги содржи годишните финансиските планови на единиците и на организационите единици, по програми, подпрограми, ставки и сметки.

Универзитетот изготвува збирни годишни, квартални и месечни финансиски планови по програми и ставки, врз основа на претходно изработени годишни, квартални и месечни планови на единиците по програми, ставки и сметки.

Единиците донесуваат завршни сметки и ги доставуваат до Универзитетот и до надлежните органи во согласност со законските прописи.

Универзитетот донесува завршни сметки и ги доставува до надлежните органи во согласност со законските прописи.

Завршната сметка на Универзитетот претставува консолидирана финансиска сметка со завршните сметки на единиците на Универзитетот.

Даночен број

Член 157

Универзитетот има даночен број.

Во рамките на Универзитетот постојат и даночни броеви за сметките на единиците.

Проектите имаат свои даночни броеви.

Финансиско и сметководствено работење

Член 158

Универзитетот и единиците водат посебно сметководство за средствата од Буџетот на РМ и за другите и посебните приходи.

Финансиското и сметководственото работење и надзорот над законитоста на работењето на Универзитетот и на единиците се врши во согласност со Законот, подзаконските акти и општите акти на Универзитетот.

Недвижен имот

Член 159

Недвижниот имот на Универзитетот и недвижниот имот стекнат од легати, наменски прилози, подароци и завештанија, се имот на Универзитетот.

Недвижниот имот на Универзитетот и недвижниот имот на Универзитетот стекнат од легати и наменски прилози, единиците можат да го користат со овластување од ректорот.

Располагање со недвижниот имот

Член 160

Универзитетот може да го отуѓува недвижниот имот по претходно добиено позитивно мислење од Владата на Република Македонија, на предлог на Сенатот во согласност со единицата која го користи недвижниот имот.

Средствата добиени од продажба на имотот од ставот 1 на овој член се употребуваат за инвестиции, инвестициско одржување и опрема по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија.

Други ствари

Член 161

Другите ствари што ги користи Универзитетот, стварите стекнати во согласност со овој Статут, стварите стекнати од легати, наменски прилози, подароци и завештанија, се имот на Универзитетот.

Другите ствари што ги користи единицата, стварите стекнати во согласност со овој Статут, стварите стекнати од легати, наменски прилози, подароци и завештанија, се имот во сопственост на единицата.

Член 162

Универзитетот и единиците располагаат и управуваат со стварите од претходниот член и ги користат стварите, паричните средства, правата од интелектуална сопственост и другите материјални права заради вршење на високообразовна и научна дејност, под услови определени со закон и со овој Статут.

Наменско користење на завештанијата, средствата на фондациите или другите наменски фондови

Член 163

Недвижностите и другите средства дадени како завештанија, средствата на фондациите или другите наменски фондови Универзитетот и единиците ги користат исклучително според намената што ја определил донаторот, во согласност со закон.

Регистар на недвижен имот

Член 164

Универзитетот води регистар на недвижниот имот.

Содржината на регистарот и начинот на неговото водење се утврдува со акт на Сенатот.

XIII. ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Член 165

Студиите на Универзитетот се остваруваат врз основа на акредитирани студиски програми и според правилата за студирање засновани на Европскиот систем за пренос и акумулација на кредити (ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System).

Бројот на ЕКТС кредити претставува квантитативна мерка за работа и активности неопходни за успешно завршување на студиите од соодветниот предмет.

Носители на студиите

Член 166

Студиите се изведуваат во единиците на Универзитетот.

Ако повеќе единици изведуваат една студиска програма, една од нив, по правило онаа што има доминантно учество во реализацијата е носител на студиите – координатор.

Единиците од претходниот став се одговорни за реализацијата на студиските програми.

Универзитетот може, врз основа на договор за соработка, да организира и изведува студии заедно со друга високообразовна или научна установа од земјата и странство за што одлучува Сенатот.

Стручен и научен назив

Член 167

Стручните и научните називи се определуваат согласно со закон, со акредитацијата на студиски програми, овој Статут и акт на Сенатот што е составен дел на овој Статут, на предлог на единицата на Универзитетот.

На Универзитетот се стекнуваат следниве видови степени и дипломи:

1. диплома на стручни студии - по завршување на студиска програма во траење од 3 години, односно 180 ЕКТС кредити;
2. диплома на академски студии - по завршување на студиска програма во траење од најмалку 3 години, односно најмалку 180 ЕКТС кредити, односно до бројот на кредити на запишаната студиска програма;
3. диплома на специјалистички студии - по завршување на студиска програма во траење од најмалку 1 година, односно најмалку 60 ЕКТС кредити;

4. диплома за стручни магистерски студии - по завршување на студиска програма во траење од најмалку 2 години, односно најмалку 120 ЕКТС кредити;
5. диплома за академски магистерски студии - по завршување на студиска програма во траење до 2 години, кои заедно со програмата на студиите од прв циклус траат најмалку 5 години, односно најмалку вкупно до 300 ЕКТС кредити;
6. диплома за научен назив доктор на науки - по завршување на студиска програма во траење до 3 години, односно 180 ЕКТС.

Специјализациите од областа на медицинските науки се организираат со посебен закон.

Називот на степените и звањата ги одредува Сенатот со посебен акт, на начин на кој тие мораат да бидат усогласени со меѓународната и професионалната практика.

Член 168

Поблиски одредби за студирање на прв, втор и трет циклус на студии, како и на стручни студии, преминот од едни на други студии, паралелното студирање, студентскиот календар, уписните постапки, испитниот режим, напредувањето – инклузивно со условите за побрзо напредување, завршувањето на образованието, преминувањата помеѓу студиските програми, повторувањето на годината, односно условното напредување, продолжувањето на студиите по прекинувањето, паралелното интердисциплинарно и индивидуално студирање и признавање на испитите и на другите студиски обврски положени на различни високообразовни установи, видот на документите кои му се издаваат на студентот врз основа на евиденцијата, определена со закон, постапката за заштита на правата на студентите, органите надлежни за водење на постапките и одлучувањето, дисциплинската одговорност и правата и должностите на студентите во дисциплинската постапка и други правила поврзани со правата и должностите на студентите во студирањето, се утврдуваат со посебен акт на Сенатот, односно единицата.

Содржина на студиските програми

Член 169

Студиите се изведуваат според план за реализација на наставата, коишто во согласност со Законот и правилата на Универзитетот ги донесува Единицата на Универзитетот што ја реализира студиската програма.

Со планот се утврдува:

- наставен и соработнички кадар кој ќе ја реализира наставата на студиската програма;
- место на изведување на наставата;
- почеток и крај и временска рамка за изведување на наставата;
- облици на наставата (предавања, семинари, вежби, консултации, теренска работа, проверка на знаењата и друго);
- начин на полагање на испитите;
- испитни рокови и мерила за испитување;
- попис на литературата за студиите и полагање на испитите;
- можност за реализација на студиите на странски јазик;
- можност за изведување на студиите по далечински пат;
- како и други важни податоци за уредно изведување на студиската програма.

Препорачаната литература за одредени предметни програми и за поодделни предмети мора да биде усогласена со обемот и рамките на програмата.

Планот на студиите се објавува пред почетокот на наставата во односната академска година и е достапен за јавноста.

Планот се објавува на Интернет страницата на Универзитетот, односно на Единицата.

Програми за стручно и професионално усовршување

Член 170

Стручното и професионално усовршување се врши по однапред утврдена програма.

Програмата од претходниот став ја одобрува Сенатот, Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет, во зависност од тоа кој е организатор на стручното и професионално усовршување и истата го содржи вкупниот број на часови, потребни за соодветното усовршување, посебно бројот на часови за настава, посебно за практична работа и вежби, потребната литература, начинот на проверка на знаењата и вештините стекнати по реализацијата на програмата и други прашања од значење за успешна реализација на програмата.

Универзитетот, односно неговите единици, можат да организираат стручно, односно професионално усовршување, доколку се исполнети следниве услови:

1. да има изработено елаборат за истото;
2. да се обезбедени просторни, технички и кадровски услови и
3. други услови.

Член 171

Лицата кои посетуваат форми за стручно, односно професионално усовршување должни се да се придржуваат кон програмата за реализација на стручното, односно професионалното усовршување и по завршувањето на истото да се јават на проверка на знаењата и вештините од посетувањето на програмата.

Овие лица при совладувањето на барањата утврдени со програмата имаат право да ги користат поволностите што Универзитетот, односно неговите единици им ги пружаат на своите студенти во поглед на користењето на библиотечниот систем, компјутерската мрежа и слично.

Поблиски одредби за формите за стручно, односно професионално усовршување и другите услови за нивно организирање, како и правата и обврските на лицата кои ги посетуваат ќе се уредат со општ акт на Универзитетот и Единиците во негов состав во согласност со овој Статут.

Доживотно учење

Член 172

Универзитетот организира програми за доживотно учење користејќи пред с# иновативни методи и инструменти за подучување и учење (користење нови технологии, далечинско учење и слично) при што се користи просторот и опремата на Универзитетот.

Член 173

Доживотното учење ги има следниве цели:

1. стекнување формална универзитетска диплома;
2. добивање потврда за успешно завршување на специфични програми за обука, почетни и континуирани или
3. надополнување или освежување на компетенциите во одредена област наменето за поранешните студенти.

Програмите за доживотно учење коишто имаат за цел стекнување формална универзитетска диплома не можат да бидат алтернатива за соодветните редовни универзитетски програми, со оглед на тоа што редовните програми се наменети првенствено за повозрасни потенцијални студенти.

Системот на оценување на програмите за доживотно учење, исто така, се базира на ЕКТС кредити.

Претходното учење, формално и неформално, се признава од страна на Универзитетот и на овие студенти им се доделуваат соодветен број ЕКТС кредити што ќе им послужат или како основа за запишување на универзитетска програма (редовна или доживотна) или како елемент во рамките на овие програми.

Поблиски одредби за програмите за доживотно учење се уредуваат со акт за Сенатот.

Далечинско учење

Член 174

Студиите можат да се организираат и преку системот на далечинско учење.

Предлогот на планот на студии по далечински пат го поднесува единицата којашто е носител на Студиската програма, а го потврдува Сенатот по претходно мислење на Ректорската управа.

Еднакво вреднување на странско образование

Член 175

Право на запишување на трите циклуси на образование имаат и лица кои не завршиле еднакво образование во странство.

Оценка за исполнетоста на условите за упис врши Комисија на Универзитетот, составена од 5 (пет) члена, што ја формира Ректорската управа.

По извршеното вреднување, Комисијата донесува одлука со која се утврдува дека кандидатот:

1. ги исполнува условите за запишување на студии;
2. е потребно да полага диференцијални испити;
3. не ги исполнува условите за запишување.

Обем и организација на студиите

Член 176

Оптоварувањето на вонредните студенти се утврдува со планот на студиите и тоа не смее да биде поголемо од оптоварувањето пропишано со Законот за високото образование.

Бројот на контакт часовите за вонредните студенти не смее да изнесува повеќе од 50% од бројот на контакт часовите предвидени за редовните студенти.

Член 177

Наставата по одредена предметна програма по правило се изведува во рамките на еден семестар, но не повеќе од два семестра.

Уделот на практичната настава или теренската настава се уредува со ЕКТС кредити. Редовните студенти во еден семестар можат да запишат од 18 до 42 ЕКТС кредити.

На особено успешни студенти може да им се дозволи запишување на повеќе од 42 ЕКТС кредити со цел побрзо завршување на студиите или пошироко образование.

Запишувањето според претходниот став се врши на начин и под услови и постапка определени со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трите циклуси на студии, а во согласност со овој Статут.

Запишување нови предмети

Член 178

Студентот стекнува право на запишување нови предмети на начин и под услови утврдени со Правилникот за единствениот кредит систем и премин од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот.

Постапка за пријава, оценка и одбрана на магистерски, односно специјалистички труд

Член 179

Пријава за изработка на магистерски, односно специјалистички труд се поднесува до Наставничкиот совет на последипломските студии.

Студентот се стекнува со право да поднесе пријава за изработка на магистерски, односно специјалистички труд по положувањето на најмалку две третини од вкупниот број предмети и стекнувањето со најмалку 50% од вкупниот број кредити, со барање да му се формира Комисија за подобност.

Пријавата содржи: биографски податоци, наслов на темата, образложение за научната и стручната оправданост на темата, план за работа и преглед на појдовна литература што ќе се користи.

Подобноста на темата ја оценува Комисија за подобност составена од 3 (три) члена, која на предлог од Наставничкиот совет на постдипломските студии ја формира Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет.

Комисијата е должна најдоцна во рок од 30 (триесет) дена од формирањето да достави Извештај до Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет.

Член 180

Одлука за прифаќање на насловот на темата донесува Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет.

Член 181

Насловот на прифатениот магистерски труд се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Член 182

По прифаќањето на насловот на темата за изработка на магистерскиот труд, кандидатот поднесува барање до Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет за определување на ментор.

Одлука по барањето за ментор се донесува најдоцна во рок од 60 (шеесет) дена.

Менторот се определува од редот на наставно-научните работници од потесната област од која е пријавен трудот.???

Менторот е член на Комисијата за оценка и одбрана.

Член 183

Студентот брани магистерски труд најдоцна во рок од 4 (четири) години од денот на одобрувањето на темата на магистерскиот труд.

Студентот брани специјалистички труд најдоцна во рок од 3 (три) години од денот на одобрувањето на темата на специјалистичкиот труд.

По барање на студентот, во оправдани случаи надлежниот орган може да одобри продолжување на рокот за одбрана на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд за време колку траеле причините за спреченост за работа на магистерскиот труд, но најмногу за една година.

Како оправдани причини од претходниот став се сметаат:

1. подолготрајна тешка болест;
2. бременост и породување;
3. отсуство од земјата во случај кога кандидатот е упатен привремено да извршува работи во странство, научно усовршување во странство, учество во научни и спортски експедиции и слично и
4. други оправдани причини.

Член 184

Студентот се стекнува со право за поднесување на барање за формирање Комисија за оценка на магистерскиот труд по завршувањето на сите предвидени испити и други обврски во соодветната студиска програма.

По изработката на трудот студентот доставува 3 (три) примероци од магистерскиот, односно специјалистичкиот труд со барање да му се формира Комисија за оценка.

Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет формира Комисија за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд во рок од 45 (четириесет и пет) дена од денот на доставувањето на трудот.

Комисијата за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд е должна да го прегледа трудот и доколку нема забелешки да достави Извештај за оценка на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на поднесувањето на трудот.

Доколку Комисијата за оценка има забелешки на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, истите во писмена форма, најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на нејзиното формирање, да му ги достави на кандидатот заради постапување по истите. Во овој случај Комисијата за оценка е должна да достави Извештај за оценката на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, најдоцна 180 (сто и осумдесет) дена од формирањето на истата.

Член 185

Извештајот се доставува до Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет.

По усвојувањето на Извештајот на истата седница Наставно-научниот, Наставничкиот, односно Научниот совет формира Комисија за одбрана на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, којашто го определува денот на одбраната најдоцна во рок од 45 (четириесет и пет) дена од усвојувањето на Извештајот.

Кандидатот писмено се известува за денот на одбраната и е должен во рок од 5 (пет) дена од приемот на известувањето да достави 6 (шест) примероци од магистерскиот, односно специјалистичкиот труд во тврд повез.

Член 186

Одбраната на трудот е јавна и се објавува на огласната табла на Факултетот најмалку 7 (седум) дена пред одбраната на трудот.

На одбраната на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд, покрај членовите на Комисијата за одбрана и кандидатот, можат да присуствуваат и други заинтересирани лица.

Одбраната ја отвора Претседателот на Комисијата со воведен збор после што му дава збор на еден од членовите на Комисијата кој ги чита биографските податоци, научно-стручната активност на кандидатот, Извештајот за текот на спроведената постапка до одбраната и Извештајот на Комисијата за оценка на трудот.

Претседателот на Комисијата го повикува кандидатот да го презентира трудот, а по презентацијата им дава збор на другите членови на Комисијата да го изнесат своето мислење за значењето на трудот.

По презентацијата и изнесените мислења за трудот, членовите на Комисијата му поставуваат на кандидатот прашања. Покрај членовите на Комисијата, на кандидатот прашања во врска со трудот можат да му

постават и други лица присутни на одбраната. Претседателот на Комисијата дава пауза од 20 минути, за кое време кандидатот се подготвува за одговор на поставените прашања.

За текот на одбраната се води записник.

Член 187

По завршувањето на одбраната на трудот, Комисијата за одбрана на трудот јавно ја соопштува оценката за одбраната на магистерскиот односно специјалистичкиот труд.

Оценувањето се врши со две описни оценки: “го одбранил” магистерскиот односно специјалистичкиот труд и “не го одбранил” магистерскиот односно специјалистичкиот труд.

Во записникот за одбраната на магистерскиот, односно специјалистичкиот труд се внесува оценката од став 2 на овој член и за истото се изготвува посебна одлука која ја потпишува Претседателот на Комисијата.

Записникот го потпишуваат членовите на Комисијата.

Поблиски одредби за пријава, оценка и одбрана на магистерски, односно специјалистички труд, како и за целокупната организација на вториот циклус ќе се утврдат со посебен Правилник, кој го донесува Универзитетскиот Сенат.

Завршување на студиите од трет циклус

Член 188

Докторските студии завршуваат со полагање на сите испити, изработка и одбрана на докторски труд (дисертација).

Со студиската програма може да се утврди дека докторските студии од уметностите завршуваат со полагање на сите испити и полагање на завршен испит пред испитна комисија и/или со изработка или изведба на уметничко дело.

На Универзитетот и на единиците може да се организираат студии од трет циклус во траење помалку од 3 (три) години, со кои се стекнува звањето специјалист по одредено подрачје (спец.).

Називот специјалист т.е. неговата кратенка се додава на научниот назив стекнат од вториот циклус од универзитетски студии.

Постапка за пријава, оценка и одбрана на докторска дисертација

Член 189

Студентот кој ги положил предвидените испити и го освоил потребниот број кредити на студиска програма од трет циклус, може да

поднесе пријава за изработка на докторска дисертација до Советот за докторски студии на единицата.

Пријавата содржи: јасно изнесена работна хипотеза (образложен предлог на темата на дисертацијата, материјалот што ќе се користи, методот на работа и резултатите што се очекуваат, диплома, односно уверение за научен назив магистер на науки, опис на објавените научни и високо стручни трудови, изјава на кандидатот дека иста тема на докторска дисертација нема пријавено на друга установа во земјата и странство, како и изјава дека докторската дисертација ќе биде резултат на автентично истражување на кандидатот.

Член 190

Тезите на докторската дисертација ги одобрува и се бранат пред Комисија од 3 (три) члена коишто припаѓаат на научната област.

Комисијата од претходниот став ја формира Совет на докторски студии на ниво на Единица.

Одлука за подобност на темата, тезите и кандидатот носи Советот за докторски студии на ниво на единица, најдоцна во рок од 3 (три) месеци од нејзиното формирање врз основа на Извештај од Комисијата.

Член 191

По донесувањето на одлука за подобност на темата, тезите и кандидатот по барање на кандидатот му се определува ментор за изработка на докторската дисертација.

Менторот на предлог на Советот за докторски студии на единицата го определува Наставно-научниот, односно Научниот совет.???

Член 192

По образложено и издржано барање на кандидатот, може да се направи промена на менторот, за што на предлог на Советот за докторски студии на единицата одлука носи Наставно-научниот, односно Научниот совет.

Докторска дисертација и нејзина изработка

Член 193

По изработката на докторската дисертација, кандидатот до Советот на докторски студии на ниво на Единица на Универзитет поднесува барање за формирање Комисија за оценка на истата и доставува 5 (пет) примероци од докторската дисертација.

Дисертацијата ја оценува Комисија составена од 5 (пет) члена со наставно-научни и научни звања од кои најмалку 3 (три) се од соодветната научна област во која е темата на докторската дисертација

Комисијата од претходниот став на предлог на Советот на докторски студии на ниво на Единица на Универзитет и по претходно мислење на советот на докторски студии на Универзитет ја формира Наставно-научниот совет.

Член 194

Доколку Комисијата за оценка нема забелешки, го доставува на усвојување Извештајот за оценката до Наставно-научниот, односно Научниот совет на единицата, најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на формирањето на Комисијата за оценка.

Усвоениот Извештај се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Доколку Комисијата за оценка има забелешки на докторската дисертација, истите во писмена форма, најдоцна 90 (деведесет) дена од денот на нејзиното формирање, да му ги достави на кандидатот заради постапување по истите. Во овој случај Комисијата за оценка е должна да достави Извештај за оценката на докторската дисертација најдоцна 180 (сто и осумдесет) дена од формирањето на истата.

Јавна одбрана на дисертацијата

Член 195

Јавната одбрана на докторската дисертација се врши пред Комисија од 5 (пет) члена, којашто по правило е од истиот состав како и Комисијата за оценка.

Одлуката за составот за Комисијата за одбрана и закажување на одбраната ја носи Наставно-научниот совет на истата седница на којашто се усвојува Извештајот за оценка на докторската дисертација.

Член 196

Одбраната ја закажува Комисијата за одбрана најдоцна во рок од 60 (шеесет) дена од усвојувањето на Извештајот од Комисијата за оценка, а за денот на одбраната кандидатот се известува најмалку 15 (петнаесет) дена пред денот на одбраната.

Денот, местото на одбраната, името на кандидатот и насловот на дисертацијата се објавуваат во најмалку еден дневен весник, најмалку 7 (седум) дена пред одржувањето на одбраната.

Одбраната на докторската дисертација е јавна и се врши во просториите на единицата на Универзитетот, каде е организирана студиската програма.

Член 197

За текот на одбраната се води записник кој го потпишуваат сите членови на Комисијата за одбрана и се донесува одлука која ја потпишува Претседателот на Комисијата.

По завршената одбрана, Комисијата донесува одлука за одбраната “ја одбранил”, односно “не ја одбранил”.

Одлуката од претходниот став на овој член се донесува со мнозинство гласови од членовите на Комисијата и јавно се соопштува пред кандидатот и присутните на одбраната.

Ако Комисијата за одбрана донесе заклучок дека кандидатот не ја одбранил успешно дисертацијата, одбраната може да се повтори само уште еднаш и тоа во рок од најмногу 90 (деведесет) дена од денот на одбраната.

Поблиски одредби за пријавување, оценка и одбрана на докторска дисертација, како и за целокупната организација на третиот циклус ќе се дефинираат со посебен Правилник што го донесува Универзитетскиот сенат.

Член 198

Кога научен назив доктор на науки се стекнува со пријавување и одбрана на докторска дисертација (до воведувањето на докторски студии – трет циклус), постапката отпочнува со поднесување пријава на кандидатот за изработка на докторска дисертација до Наставно-научниот, односно Научниот совет на Факултетот, односно научната установа и истата се води според Законот за високото образование (Сл.в. на РМ бр. 64/2000, 49/2003, 113/2005 и 51/2007) и постојниот Статут на Универзитетот.

Проверка на знаењето

Член 199

Нумеричкиот систем за оценување се споредува со системот на оценување според ЕКТС и тоа:

10 <=> A

9 <=> B

8 <=> C

7 <=> D

6 <=> E

5 <=> F

За одредени предмети доколку природата на компетенциите што студентот треба да ги стекне тоа го дозволува, може да се предвиди компјутерска проверка на знаењата. Проверката на знаења по одделни предмети се врши на начин определен во студиската програма.

Испитни рокови

Член 200

Студентот има право да полага испити по предметите во зимскиот и летниот семестар.

Испитните рокови траат 3 (три) седмици. За секој предмет во секој испитен рок се дава по еден термин.

Испитите можат да се организираат непосредно по завршувањето на наставата по соодветните предмети, односно преку колоквиуми, ако истите се предвидени. Во крајната оцена можат да се пресметаат постигнувањата на студентот во текот на континуираното оценување.

Испитите се полагаат од сите предмети што студентот ги запишал според содржината утврдена во студиската програма.

На испит може да излезе оној студент што ги има завршено сите обврски пропишани со студиската програма за соодветниот предмет.

За секој студент се води испитна документација.

Испитите се јавни и резултатите од испитите се достапни за јавноста, а право на увид во испитната документација има лице кое ќе докаже правен интерес.

Кога студентот ќе пријави испит, но нема да излезе на испитот се смета дека не го искористил правото за полагање во испитната сесија.

Диплома и додаток на диплома

Член 201

На студентот, покрај диплома, му се издава и додаток на диплома и уверение, едно за завршен циклус на студии и едно со оценки и кредити.

Уверението е јавна исправа.

Член 202

На студентот којшто завршил со успех најмалку 9,00 (девет), му се издава посебен документ за завршени студии со одличен успех.

Член 203

Дипломата е јавна исправа и се издава во еден примерок, на македонски јазик. Во случај да се загуби или уништи, се издава друг примерок.

По барање на кандидатот, дипломата се издава и на еден од светските јазици. Трошоците паѓаат на товар на кандидатот.

Член 204

Кратенката за научниот степен се става пред, а кратенката за стручниот назив по името и презимето на лицето.

Член 205

Поблиски одредби за формата, содржината и постапката за издавање на диплома и други документи за завршени студии на високо образование, како и за начинот на вршење контрола на издадените документи, донесува Ректорската управа.

Член 206

За стекнати стручни знаења и обука факултетите и високите стручни школи издаваат сертификати за стручно образование во кои се наведува видот и обемот на стекнатото стручно образование.

Сертификатите ги потпишува деканот на Факултетот, односно директорот на Високата стручна школа.

Поблиски одредби за стручното образование и за сертификатите што се издаваат се утврдуваат со Правилникот на факултетот, односно високата стручна школа.

Промоција на лица кои завршиле докторски студиски програми од трет циклус

Член 207

Промоцијата на лицата коишто завршиле докторски студиски програми од трет циклус и се здобиле со научен назив доктор на науки ја врши Ректорот на Универзитетот во согласност со овој Статут и актите на Универзитетот.

По известувањето на Универзитетот од страна на единицата дека има кандидат кој одбрал докторска дисертација, административната служба на Ректоратот писмено го известува деканот, односно директорот на единицата за терминот на промоција, а истовремено го известува менторот, членовите на Комисијата за одбрана и кандидатот за промовирање.

На чинот на промоцијата деканот, односно директорот изнесува биографски податоци и податоци за работното движење на кандидатот, додека менторот ја образложува докторската дисертација и резултатите од истражувањето.

Ректорот на Универзитетот го промовира предложениот кандидат за доктор на науки во научната област во која ја одбрал докторската

дисертација и му врачува диплома за стекнат научен назив доктор на науки.

XIV. НАУЧНА, УМЕТНИЧКА И СТРУЧНА РАБОТА

Научно-истражувачка и апликативна дејност

Член 208

На Универзитетот се организира научно-истражувачка и апликативна дејност во согласност со основаната мисија на Универзитетот, коишто ги обезбедуваат целокупноста и потребниот стандард и квалитет на образовниот и истражувачкиот процес, во согласност со Законот и овој Статут.

Член 209

Универзитетот врши научно-истражувачка и апликативна работа, со цел развивање на науката и творештвото, унапредување на дејноста на високото образование, односно унапредување на квалитетот на наставата и усовршување на кадарот, воведување на студентите во научно-истражувачка, односно уметничка работа и создавање материјални услови за работа и развој.

Член 210

Научно-истражувачката и апликативната дејност се остваруваат на Универзитетот и на единиците.

Научно-истражувачката и апликативната дејност може да се остварува и во соработка со научните установи – придружни членки на Универзитетот.

Член 211

Слободата на научното, уметничкото и стручно истражување, како и меѓусебната соработка и здружување претставува академска слобода којашто во согласност со Законот им припаѓа на сите членови на академската заедница.

Научната, уметничката и стручната истражувачка дејност е темелно право и обврска на вработените на Универзитетот и неговите кадри, избрани во наставно-научни, наставни, наставно-стручни, научни и соработнички звања, утврдени со овој Статут и другите акти.

Истражувачката работа од став 2 на овој член се остварува преку:

1. преземање на договорни обврски и работи во истражувачки програми, проекти, анализи, експертизи, апликативна дејност, како и
2. индивидуални истражувања и творештва.

Универзитетот ја поддржува постојаната и професионална (истражувачка, уметничка и стручна) дејност и јавно ги претставува и објавува резултатите од таквата дејност.

Вработените со својата дејност од став 1 на овој член, не смеат да дејствуваат спротивно на остварувањата на темелните задачи на Универзитетот, ниту можат да го употребуваат името и грбот на Универзитетот за комерцијални цели.

Правата од интелектуалната сопственост создадена при вршење на научната, истражувачката, уметничка и стручна дејност се остваруваат во согласност со Закон, овој Статут и другите акти.

Универзитетот и сите вработени во него се должни да ги почитуваат правата од интелектуална сопственост на трети лица.

Член 212

Единиците или група вработени предлагаат или договараат научни или уметнички програми и проекти, како и анализи и експертизи (проекти) со писмена согласност или одобрение од Ректорот или од деканот, односно директорот.

Проектите од став 1 на овој член, задолжително треба да ги задоволат критериумите за истражувачка или стручна работа на Универзитетот.

Член 213

Договорот за изведување на проекти, покрај нарачателот, го потпишува предлагачот, односно раководителот на проектот и носителот на активностите (ректорот или деканот, односно директорот).

Организациската, административната, техничката и други видови помош на изведувачите на проектот ја обезбедува Универзитетот или единицата, односно договорниот нарачател во согласност со одредбите од договорот.

XV. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Член 214

Универзитетот остварува меѓународна соработка.

Меѓународната соработка опфаќа:

1. учество во меѓународни проекти;
2. остварување соработка со: универзитети, национални и други академии, бизнис заедницата, јавни и приватни институти и центри и други субјекти, заради унапредување на високообразовната, научно-истражувачката и апликативна дејност;
3. размена на научни и стручни публикации, научни информации;
4. учество на научни собири, симпозиуми, конференции;
5. организирање меѓународни студиски програми и унапредување на европската димензија во високото образование;
6. организирање зимски/летни универзитети;
7. организирање студии надвор од Република Македонија;
8. мобилност на студентите и наставниците и
9. учество во меѓународни програми, асоцијации и слично.

Член 215

Меѓународната соработка се осварува врз основа на програма којашто ја донесува Сенатот.

Програмата ги содржи следниве елементи:

1. цели на меѓународната соработка;
2. видови на соработка (мобилност на студенти, наставници, размена на искуства и знаење, техничко-технолошки развој, стручно усовршување на подмладокот на универзитетот, организирање студии надвор од Републиката и слично);
3. учесници, финансиска конструкција и реализација и други елементи од значење за остварување на соработката.

Член 216

Единиците во состав на Универзитетот можат да доставуваат предлози за остварување на меѓународната соработка.

Универзитетот може да ја остварува меѓународната соработка, и преку единиците во својот состав.

Универзитетот е поврзан со Интернет мрежа, преку којашто се остварува размена на потребните информации.

Член 217

Условите, начинот и постапката за учество во проекти и нивната реализација за соработка со установи, институции и други субјекти, менаџирањето на проекти и други прашања од доменот на меѓународната соработка се регулираат со акт на Сенатот на Универзитетот.

Универзитетот склучува со други универзитети посебни билатерални и мултилатерални договори, спогодби и договори во кои подетално се определуваат формите на меѓусебната соработка со цел остварување меѓусебна соработка и вклучување на Универзитетот во меѓународни универзитетски мрежи.

Институционалната поддршка на меѓународната соработка се обезбедува преку формирање канцеларии, центри и други форми на организирање на Универзитетот со акт на Сенатот на Универзитетот.

Член 218

Одредбите од оваа глава соодветно се применуваат и за меѓууниверзитетската соработка во земјата.

XVI. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Член 219

Издавачката дејност на Универзитетот се остварува преку годишни и долгорочни издавачки планови што ги донесува Ректорската управа.

Издавачката дејност се остварува преку издавање учебници, учебни помагала, монографии, студии, списанија, годишници, зборници, гласила и друга прирачна литература, како и издавање соодветни обрасци за потребите на Универзитетот.

Член 220

Публикациите задолжително се рецензираат, а рецензиите задолжително се објавуваат во Билтенот на Универзитетот.

Член 221

Единствените основи за издавачката дејност на Универзитетот и на единиците поблиску се утврдуваат со Правилник што го донесува Сенатот.

XVII. НАСТАВНО-НАУЧНИ, НАСТАВНИ И СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА

Демонстратори

Член 222

На Универзитетот, односно единиците во негов состав можат да се избираат демонстратори од редот на студентите кои завршиле трета година на студии со вкупен просечен успех од најмалку 8,00 (осум), или од студентите на студии од втор и трет циклус

Изборот на демонстратори го врши Наставно-научниот совет, односно Наставничкиот совет.

Условите и начинот на изборот на демонстраторите и нивните права и обврски се уредуваат со овој Статут и Правилникот на единицата во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања.

Демонстраторите учествуваат во наставно-образовниот процес во обем определен со студиската програма.

Високообразовната установа и демонстраторот склучуваат договор со којшто ги уредуваат меѓусебните права и обврски.

Наставно-научни области во коишто се врши избор

Член 223

Наставниците во наставно-научни звања се избираат во наставно-научните области утврдени во Класификацијата на научните полиња, подрачја и области (дисциплини) на истражување според стандардите на OECD.

Соработниците и асистентите-докторанти се избираат за научни, односно уметнички области, утврдени со Класификацијата на научните полиња, подрачја и области (дисциплини) на истражување според стандардите на OECD.

Конкретната припадност на секоја наставна дисциплина на одредена наставно-научна област ја утврдуваат единиците на Универзитетот.

Визитинг професори

Член 224

По покана од органот на управување на високообразовната установа професори од акредитирани високообразовни установи, признати научници и истакнати уметници од земјата и странство, можат како гости,

без распишување на конкурс, да извршуваат високообразовна и научно-истражувачка дејност за одредено време.

Визитинг професор може да престојува најмногу две последователни академски години.

Визитинг професорот не може да врши оценување на студентите.

Условите под кои се врши дејноста од ставот 1 на овој член се утврдуваат со договор склучен помеѓу единицата и визитинг професорот.

Услови за изведување настава од страна на афирмирани научници, стручњаци од практиката и уметници

Член 225

Наставно-научниот, Научниот односно Наставничкиот совет по претходна добиена согласност од Ректорската управа, може да покани афирмирани научници, стручњаци од практиката и уметници, без оглед на исполнетоста на условите утврдени со Закон и актите на Универзитетот за избор како специјалисти и експерти, да изведуваат одделни делови од наставен предмет.

Лицата од став 1 на овој член треба да ги исполнуваат следниве услови:

1. да имаат завршено најмалку четиригодишни додипломски студии;
2. да имаат потврдени резултати во областа во која се ангажираат да изведуваат настава;
3. да достават програма за реализацијата на стручните аспекти на прашањата и проблемите од наставниот предмет.

Лицата од став 1 на овој член наставата ќе ја изведуваат во координација и соработка со предметниот наставник најмногу 1/3 (една третина) од семестарот.

Лицата од став 1 на овој член не можат да вршат оценување на студентите.

Почесен професор

Член 226

Истакнат професор на универзитет од земјата или странство, којшто дал посебен придонес за развојот на високообразовната дејност, на предлог на единица во состав на Универзитетот, може да се стекне со звање Почесен професор (Professor honoris causa) на Универзитетот, ако:

1. со својата наставно-образовна, научно-истражувачка и апликативно-стручна дејност има потврдена меѓународна афирмација и углед;

2. дал придонес во создавањето наставно-научни и наставни кадри на Универзитетот;
3. учествувал во наставата на додипломски и постдипломските студии и бил ментор во изработката на магистерски и докторски дисертации на Универзитетот;
4. учествувал во заеднички научно-истражувачки проекти на Универзитетот или единица во состав на Универзитетот;
5. придонел за воспоставување и развивање на меѓународната соработка на Универзитетот во странство, со вклучување наставно-научни работници и единици на Универзитетот во изработка на научни проекти, учество на научни собири, членство во научни и образовни институции и асоцијации и слично;
6. придонел во создавањето и јакнењето на материјалните и финансиските претпоставки за забрзан развој на високообразовната, научно-истражувачката, наставно-образовната, уметничката и применувачката дејност.

Член 227

Иницијатива за доделување звање Почесен професор дава ректорот на Универзитетот, деканот на факултетот, односно директорот на Високата стручна школа и научниот институт во состав на Универзитетот до Наставно-научниот, Научниот, односно Наставничкиот совет.

Доколку Наставно-научниот, Научниот, односно Наставничкиот совет позитивно ја оцени иницијативата на ректорот, деканот, односно директорот, се формира Рецензентска комисија.

Член 228

Рецензентската комисија изготвува извештај во којшто дава соодветен предлог и истиот се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Член 229

Врз основа на извештајот на Рецензентската комисија, Наставно-научниот, Научниот, односно Наставничкиот совет, утврдува предлог-одлука за доделување на звањето Почесен професор на Универзитетот.

Врз основа на предлогот од претходниот став Сенатот донесува одлука за доделување на титулата Почесен професор на Универзитет.

Член 230

Промоцијата за доделување звање Почесен професор на Универзитетот ја врши ректорот на Универзитетот. На промоцијата, на Почесниот професор му се доделува диплома.

Почесен доктор на науки

Член 231

Предлог за доделување титула Почесен доктор на науки дава Ректорот, Наставно-научниот совет, Научниот, односно Наставничкиот совет. Предлогот за доделување титула Почесен доктор се доставува до Комисијата за наставно-научни прашања и Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и странство.

Ако комисиите од претходниот став на заедничка седница позитивно го оценат предлогот, формираат Рецензентска комисија која поднесува извештај. Извештајот се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Извештајот на Рецензентската комисија се доставува до Ректорската управа, која утврдува предлог-одлука за доделување на титулата Почесен доктор на науки на Универзитетот.

Одлуката за доделување титула Почесен доктор на науки ја донесува Сенатот.

Одлуката на Сенатот е конечна.

Член 232

Промовирањето Почесен доктор на науки се врши јавно и на свечен начин и со него претседава ректорот.

На промовираниот Почесен доктор на науки, ректорот му врачува диплома.

Дипломата за Почесен доктор на науки ја потпишуваат ректорот на Универзитетот во случај кога предлагач е истиот, односно ректорот и деканот, односно директорот, кога предлагачи се единиците.

Член 233

Дипломата содржи: назив на Универзитетот, назив на единицата, кратко образложение на достигнувањата заради кои се доделува титулата Почесен доктор на науки.

Член 234

Стручната служба на Универзитетот води книга на евиденција за почесни доктори на науки на Универзитетот.

Професор емеритус

Член 235

Предлог за доделување звање професор емеритус поднесува наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата.

Предлогот, на заедничка седница, го разгледуваат Комисијата за наставно-научни прашања и Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и странство и предлагаат прифаќање на истиот.

Комисиите даваат предлог за прифаќање или одбивање на предлогот.

Доколку предлогот биде прифатен, наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата формира рецензентска комисија.

Рецензентската комисија изготвува извештај со предлог.

Извештајот со предлогот на рецензентската комисија се објавуваат во Билтенот на Универзитетот.

Предлогот и извештајот се доставуваат до Ректорската управа, која дава мислење до Сенатот.

Одлука за доделување на звањето професор емеритус донесува Сенатот.

Престанок на работен однос поради исполнување на услови за пензија

Член 236

Редовен професор во пензија може да изведува настава на студиите од трет циклус или да работи на научно-истражувачки проект.

Професорот ќе биде ангажиран за дисциплината за која бил последен пат избран.

Потребата за ангажирање ја утврдува наставно-научниот совет за секоја учебна година.

Обемот на неговото учество се утврдува со договор меѓу единицата и редовниот професор во пензија.

Престанок на работен однос пред истекот на времето за кое е избрано лицето во наставно-научно, научно, наставно и соработничко звање

Член 237

На лице избрано во наставно-научно, научно, наставно и соработничко звање под услови утврдени со Закон може да му престане работниот однос и пред истекот на времето за кое е избран.

Член 238

Иницијатива за предвременно престанување на изборот, односно престанок на работниот однос може да покрене декан, односно директор на единица на Универзитетот или орган на внатрешна организациона единица на која припаѓа наставникот.

Доколку наставно-научниот, наставничкиот, односно научниот совет ја прифати иницијативата, формира Комисија составена од 3 (три) редовни професори, којашто изготвува реферат за лицето за кое се бара предвремен престанок на изборот.

Комисијата најдоцна во рок од 90 (деведесет) дена од нејзиното формирање до органот којшто го извршил изборот во наставно-научно, научно, наставно и соработничко звање, поднесува Реферат, кој се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Понатамошниот тек на постапката е иста како за избор во наставно-научно, научно, односно соработничко звање.

XVIII. СТУДЕНТИ

Посебни погодности на студентите кои се без родители, слепи, глуви, инвалиди од прва и втора група, мајки со деца до шестгодишна возраст и хоспитализираните

Член 239

Студентите кои се без родители, слепи, глуви, инвалиди од прва и втора група, мајки со деца до шестгодишна возраст и хоспитализираните имаат право и на полагање на испити во дополнителни испитни рокови, најмногу двапати во текот на годината.

Полагањето на испити во дополнителните испитни рокови се врши без надоместок на предвидените трошоци за полагање на испитот.

Овие студенти можат да поднесат барање до Деканатската управа на единицата на Универзитетот за добивање и на други погодности во текот на студирањето.

Правила на студирање

Член 240

Студиската година започнува на 15. септември, а завршува на 14. септември следната година и се дели на два семестри, зимски и летен.

Зимскиот семестар започнува на 15. септември и завршува на 31. јануари, а наставата трае од 15. септември до 31. декември.

Летниот семестар започнува на 1. февруари и трае до 14. септември, а наставата трае од 1. февруари до 15. мај.

Член 241

Уписните постапки се регулираат со посебен Правилник на Ректорската управа.

Член 242

Испитите се спроведуваат писмено, писмено и усмено или усмено во согласност со условите утврдени во Студиската програма.

За спроведување на испитите се определуваат 3 (три) испитни рокови, и тоа:

1. јануарски;
2. јунски и
3. септемврски.

Со одлука на Наставно-научниот, односно Наставничкиот совет во оправдани случаи за одредени категории или генерации студенти, можат да се утврдат најмногу уште два испитни рока во текот на академската година: во месец ноември и месец април.

Поблиски одредби за испитниот режим се утврдуваат со Правилникот на единицата.

Член 243

Врз основа на евиденцијата определена со Законот за високото образование на студентот му се издаваат следниве документи:

1. индекс;
2. студентска легитимација;
3. уверение;
4. диплома;
5. додаток на диплома.

Дисциплински мерки

Член 244

Постапката за дисциплинска одговорност се спроведува врз начелото на праведност и сослушување од страна на Комисијата за дисциплински мерки.

Повреда на должностите и неисполнување на обврските на студентите на додипломски студии претставува секоја повреда на Законот, овој Статут, Правилникот на единицата, на општ или друг акт на Универзитетот или единицата, со кои се регулираат правата и обврските на студентите.

Дисциплинските мерки ги изрекува Комисија за дисциплински мерки на единицата.

Комисијата за дисциплински мерки е составена од 3 (три) члена и нивни заменици, од кои 2 (два) од редот на наставниците и соработниците и 1 (еден) од редот на студентите. Членовите на замениците од Комисијата за дисциплински мерки од редот на наставниците и соработниците ги избира Наставно-научниот, односно Научниот совет за време од 1 (една) учебна година.

Административните работи на Комисијата за дисциплински мерки ги врши администраторот за ЕКТС на ниво на единица.

Видови дисциплински повреди

Член 245

Како лесни дисциплински повреди се сметаат:

1. нарушување на јавниот ред и мир во текот на наставата;

2. непристојно однесување спрема наставниците, соработниците или другите вработени како и спрема студентите;
3. регистрирање присуство на друг студент;
4. небрежно однесување спрема имотот на Универзитетот што може да доведе до оштетување на истиот.

Член 246

Како тешки дисциплински повреди се сметаат:

1. користење направи за телефонска и електронска комуникација во текот на испитите;
2. препишување или давање било каква помош на друг студент во текот на испитите;
3. самоволно регистрирање заради добивање бодови од активност;
4. недозволено носење опрема за аудио и/или видео фиксирање на авторско дело, вклучувајќи и приклучени мобилни телефони, при изведувањето на предавањата, вежбите и интерактивната настава;
5. плагијаторство во форма на поднесување туѓ семинарски или дипломски труд со свое име;
6. физички напад со нанесување тешка телесна повреда;
7. вербална или реална навреда на наставник или соработник;
8. давање неточни податоци на органите на единицата;
9. упад во информатичкиот систем на Универзитетот, односно единицата;
10. оштетување на имотот на Универзитетот, односно единицата во значителен обем

Член 247

Студентите одговараат доколку повредата на должностите или неисполнувањето на обврските го сториле смислено или од невнимание.

Постапката за утврдување на дисциплинската одговорност се покренува врз основа на барање на деканот, односно директорот.

Пријава за поведување на дисциплинска постапка може да поднесе наставник, соработник, референт за студентски прашања или друго лице вработено во единицата. Пријавата се поднесува до деканот, односно директорот.

Примерок од пријавата се доставува до координаторот на ЕКТС на ниво на единица.

Претседателот на Комисијата е должен да покрене постапка за утврдување дисциплинска одговорност на студентот во рок од 8 (осум) дена од денот на приемот на барањето.

Член 248

Барањето за поведување на постапка се поднесува во писмена форма и содржи:

1. име и презиме на лицето кое ја поднело пријавата;
2. податоци за сторителот на повредата;
3. опис на настанот;
4. докази за утврдување одговорност.

Член 249

Врз основа на поднесеното барање Комисијата донесува решение за поведување дисциплинска постапка.

Решението од став 1 на овај член се доставува до:

1. подносителот на барањето за поведување на постапка и
2. студентот против кој се поведува дисциплинската постапка на начин на кој може да се утврди дали и кога доставата е извршена.

Член 250

При одмерувањето на дисциплинската мерка, Комисијата ќе ја земе во предвид тежината на повредата, односно неисполнувањето на обврските, големината на штетата и олеснителните и отежувачки околности и друго.

Пред да изрече дисциплинска мерка, Комисијата, доколку е тоа можно, задолжително го сослушува студентот.

Студентот се известува со покана доставена лично или преку препорачана пратка на адресата што студентот ја пријавил како домашна во досието на единицата, а доколку истото не е можно, со истакнување на известувањето на огласната табла на единицата, при што по истекот на рок од 8 (осум) дена се смета дека доставата е уредно извршена.

Доколку студентот не се појави пред Дисциплинската комисија и не го оправда присуството, Комисијата ќе одлучи врз основа на достапниот доказен материјал.

Постапката пред Комисијата трае најдолго еден месец сметано од денот на поднесување на барањето.

Член 251

Дисциплинската комисија со одлука може да одлучи:

1. да го отфрли барањето поради застареност на постапката;
2. да го одбие барањето поради недостаток на докази или
3. да изрече дисциплинска мерка.

Член 252

Одлуката за изрекување на дисциплинската мерка се доставува до:

1. подносителот на барањето;
2. студентот;
3. архивата;
4. службата за студентски прашања и
5. координаторот на ЕКТС на ниво на единица.

Член 253

Против одлуката на Комисијата за дисциплински мерки студентот има право на приговор до Наставно-научниот односно Наставничкиот совет на единицата во рок од 8 (дена) од нејзиниот прием.

Во рок од 30 (триесет) дена од приемот на приговорот, Наставно-научниот односно Наставничкиот совет донесува одлука по приговорот.

Одлуката на Наставно-научниот совет по приговорот е конечна.

Член 254

Поведувањето и водењето на дисциплинската постапка застаруваат во рок од 3 (три) месеци од дознавањето за направената дисциплинска повреда, односно во рок од 6 (шест) месеци од сторувањето за направената дисциплинска повреда.

Член 255

Изречената дисциплинска мерка се објавува на огласните табли на факултетот, а еден примерок од одлуката се чува во досието на студентот.

Комисија за студентски жалби

Член 256

На Универзитетот се формира Комисија за студентски жалби.

Комисијата има претседател и 4 (четири) члена и нивни заменици.

Во составот на Комисијата три члена се од редот на наставниците, еден член од стручната и административна служба на Универзитетот и еден член од редот на студентите.

Претседателот, членовите на комисијата и нивните заменици ги именува и разрешува Сенатот за време од четири години без право на повторен избор.

Членот од редот на студентите го избира и разрешува Сенатот на предлог на Студентскиот парламент на Универзитетот за време од 2 (две) години без право на повторен избор.

Комисијата за студентски жалби полноважно одлучува ако на седницата се присутни 2/3 од членовите, а одлуките се сметаат за донесени ако за нив гласале најмалку 3 (три) члена.

Член 257

Комисијата за студентски жалби одлучува за правата на студентите кога им се повредени со акт на органите на единиците и органите на Универзитетот, ако нивната заштита не е обезбедена пред други органи во согласност со Законот, овој Статут и другите акти на Универзитетот и единиците.

Член 258

Прашањата за кои одлучува Комисијата за жалби, начинот на постапување и актите што ги донесува поблиску се уредуваат со акт на Сенатот.

Учество на студентите во управувањето

Член 259

Студентскиот парламент е организација во која членуваат претставници на студентите, коишто ги претставуваат нивните интереси, барања и предлози.

Член 260

Во Студентскиот парламент на Универзитетот членуваат претставници од Студентските парламенти на единиците, кои се органи на истиот.

Член 261

Членовите на Студентскиот парламент на Универзитетот ги избира Студентскиот парламент на секоја единица поодделно со мандат од 2 години врз основа на правилник за избор.

Член 262

Бројот на претставници од секоја единица во Студентскиот парламент на Универзитетот се одредува пропорционално на бројот на студенти на факултетот, избрани врз основа на посебни критериуми пропишани со правилник.

Член 263

Членовите на Студентскиот парламент на единицата се избрани на непосредни, фер и демократски избори од страна на студентите на

единицата со мандат од 2 години, со право на уште еден последователен избор.

Член 264

Финансирањето на Студентскиот парламент на Универзитетот и единиците се утврдува со посебен правилник за финансирање и со Статутот на Студентскиот парламент на Универзитетот.

Член 265

Во Студентскиот парламент рамноправно членуваат и најмалку по еден претставник од студентските форми на самоорганизирање на Универзитетот утврдени со акт на Студентскиот парламент.

Член 266

Студентскиот парламент на Универзитетот има свој претседател, којшто се избира на тајни и непосредни избори со мандат од 2 години без право на уште еден последователен избор.

Член 267

Начинот на кандидирање и избор се утврдува со Статут на Студентскиот парламент на Универзитетот.

Член 268

Правилниците ги донесува Студентскиот парламент на Универзитетот.

Член 269

Работата на Студентскиот парламент на Универзитетот и единиците се утврдува со Статут на Студентскиот парламент на Универзитетот.

XIX. СТУДЕНТСКИ ПРАВОБРАНИТЕЛ

Заштита на правата на студентите

Член 270

Заради заштита на правата на студентите на Универзитетот се избира Студентски правобранител.

Член 271

Студентскиот правобранител ги штити законските права на студентите и правата утврдени со актите на Универзитетот и единиците кога истите им се повредени од страна на Универзитетот и единиците во состав на Универзитетот, како и од лица вклучени во наставно-образовниот процес.

Член 272

Студентскиот правобранител ги врши работите од својата надлежност врз основа и во рамките на Законот, овој Статут и Правилникот за работа на Студентскиот правобранител.

Член 273

Студентскиот правобранител се избира од редот на редовните студентите со минимум завршен втор семестар и просек на студии најмалку 8,00.

Студентскиот парламент избира правобранител за време од две години без право на повторен избор.

Доколку Студентскиот парламент или Ректорската управа утврдат недоверба во работата на Студентскиот правобранител поведуваат постапка за негово разрешување.

На Студентскиот правобранител му престанува функцијата и пред истекот на времето од претходниот став на овај член, доколку го изгуби или промени статусот на студент.

Поблиски одредби за начинот на предлагање, изборот, престанокот на функцијата и разрешувањето на Студентскиот правобранител се утврдуваат со Статутот на Студентскиот парламент.

Член 274

Студентскиот правобранител има повеќе заменици чијшто број се утврдува со Статутот на Студентскиот парламент.

Член 275

Студентскиот парламент на Универзитетот ги избира замениците на Студентскиот правобранител на негов предлог.

Студентскиот правобранител и еден од замениците не можат да бидат од иста единица.

Член 276

Студентскиот правобранител постапува по претставки од студент поединец, група на студенти и од студентскиот парламент на поодделните единици во состав на Универзитетот.

Студентскиот правобранител по добивањето на претставката е должен да ја земе во разгледување.

Студентскиот правобранител ќе ја отфрли претставката ако:

1. од податоците што му стојат на располагање произлегува дека не се повредени правата на студентот утврдени со Закон и актите на Универзитетот;
2. претставката не е комплетна и ако подносителот по претходното укажување од Студентскиот правобранител не ја дополнил.

Член 277

Во рамките на својата надлежност, во текот на постапката, студентскиот правобранител може:

1. да побара потребни објаснувања и дополнителни информации од органите на единиците за наводите во претставката;
2. да изврши непосреден увид во работите од надлежност на органите на единиците, како и од поедини наставно-научни работници, наставниците и соработниците;
3. да побара мислење од стручни институции;
4. да побара од органите и лицата вклучени во наставно-образовниот процес отстранување на недостатоците кои довеле до повреда на правата на студентите;

Член 278

Единиците се должни да го известат студентскиот правобранител за превземените мерки во врска со отстранување на евентуалната повреда на правата.

Член 279

Кога студентскиот правобранител ќе ја заврши постапката, за тоа го известува подносителот на претставката.

Член 280

За својата работа студентскиот правобранител поднесува Годишен извештај до студентскиот парламент.

За својата работа студентскиот правобранител го известува Сенатот.

XX. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА

Член 281

Работата на Универзитетот е јавна.

Седниците на органите на Универзитетот се јавни и достапни на средствата за јавно информирање.

По исклучок, кога на седниците на органите на управување се расправа за прашања што претставуваат службена, деловна или воена тајна, јавноста може да биде изземена со одлука на органот на управување.

Член 282

За работата на Универзитетот, за одлуките на органите на управување на Универзитетот и воопшто за својата дејност, Универзитетот ја известува јавноста преку средствата за јавно информирање, универзитетскиот весник, како и на друг соодветен начин.

Универзитетот издава “Билтен” како службено гласило на Универзитетот, а по потреба издава и други публикации.

Универзитетот има своја ВЕБ страница во Интернет мрежата, преку која се обезбедува достапност на релевантни податоци и информации од дејноста и работењето на Универзитетот и единиците во негов состав.

Член 283

Билтенот е службено гласило на Универзитетот и во него се објавуваат: рецензии за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензија на ракописи, акти на Универзитетот, хроника на Универзитетот и други активности од работата на Универзитетот и неговите единици во согласност со општите акти на Универзитетот и единиците.

По потреба, Универзитетот може да издава и други јавни гласила.

Одлука за тоа донесува Ректорската управа.

Член 284

Ректорот на Универзитетот, а во негово отсуство проректорот овластен од ректорот, генералниот секретар или други лица овластени од ректорот, даваат усмени известувања преку средствата за јавно информирање, за прашања кои се однесуваат на Универзитетот.

Член 285

За деловна тајна на Универзитетот се сметаат документите и податоците што се утврдени со посебна одлука на орган или врз основа на закон.

Универзитетот ги чува како тајна документите и податоците што надлежен орган ги прогласил за деловна тајна и кои, му ги доставил како доверливи, а се од областа на одбраната, документи од меѓународната соработка, ако се означени како доверлива тајна, а се од посебно општествено-економско значење во согласност со Законот.

Член 286

Ректорот или лице овластено од него може да им ги соопшти документите и податоците што се сметаат за воена тајна на други овластени лица.

Секој вработен во Универзитетот е должен да ја чува деловната тајна како и документите и податоците што се сметаат за воена тајна, ако на кој и да било начин дознал за нив.

Деловната тајна се утврдува со посебен акт.

XXI. НОРМАТИВНА ДЕЈНОСТ

Член 287

Универзитетот ги донесува следниве општи акти:

1. Статут на Универзитетот;
2. Правилник за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставни и соработнички звања;
3. Правилник за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трите циклуси на студии;
4. Правилник за единствениот кредит систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица во состав на Универзитетот;
5. Правилник за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии;
6. Правилник за издавањето на дипломи, додаток на дипломи, стручен, односно научен назив и други документи за завршени студии на високо образование и за условите и постапката за одземање на издадената диплома;
7. Правилник за начинот на кој се вршат стручно-административните работи од заеднички интерес за единиците на Универзитетот;
8. Правилник за организирање на издавачката дејност на Универзитетот;
9. Правилник за постапката и начинот на промоција на кандидатите кои се стекнале со научен степен доктор на науки;
10. Правилник за објавување на актите на Универзитетот и единиците во негов состав во Билтенот на Универзитетот;
11. Програма за меѓународна соработка и
12. Други акти во согласност со Закон и овој Статут.

Постапка за донесување на општите акти на Универзитетот

Член 288

Нацрт-општите акти на Универзитетот ги подготвуваат работните тела на Универзитетот.

Член 289

Откако Ректорската управа ќе го утврди Нацрт-општиот акт, истиот се доставува на јавна расправа во единиците во состав на Универзитетот и придружните членки кога се однесува на нив.

Врз основа на мислењата и предлозите на единиците од претходниот став и придружните членки, соодветното тело на Универзитетот подготвува предлог на општиот акт.

Предлогот на општиот акт се доставува до Универзитетскиот сенат за донесување, односно до Ректорската управа, кога донесувач на општиот акт е Ректорската управа.

Член 290

Измените и дополнувањата на општите акти се вршат на начин и постапка според кои се донесуваат.

Член 291

Статутот и другите општи акти на Универзитетот и единиците во неговиот состав се објавуваат во јавно гласило на Универзитетот.

Во јавно гласило на Универзитетот се објавуваат општите акти и на придружните членки со кои се регулираат прашања од доменот на улогата, целите, задачите и дејноста на Универзитетот.

Општите акти стапуваат во сила најрано со денот на објавувањето во јавното гласило на Универзитетот.

Поблиски одредби за издавањето на јавното гласило донесува Ректорската управа.

XXII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 292

Толкување на одредбите на овој Статут дава Сенатот.

Член 293

Донесувањето и усогласувањето на актите се врши во рок утврден со Законот за високото образование.

Член 294

Единиците на Универзитетот се должни своите акти да ги усогласат со одредбите на овој Статут во рок утврден со Законот за високото образование и овој Статут.

Член 295

До донесување на актите предвидени со Статутот се применуваат постојните акти.

Член 296

Научните институти коишто во согласност со одредбите од Законот за високото образование имаат извршено акредитација за вршење на високообразовна дејност, работаат како единици во состав на Универзитетот, а во спротивно имаат својство на придружни членки на Универзитетот.

Член 297

Наставниците избрани во наставно-научно и наставно звање по одредени предмети се смета дека се избрани на наставно-научните области во коишто припаѓаат предметите на коишто се избрани.

Член 298

Студентскиот парламент на Универзитетот и студентските парламенти на единиците ќе се конституираат и ќе изберат претставници во органите на Универзитетот и единиците најдоцна до 31.12.2008 година.

Со конститурањето на Студентскиот парламент на Универзитетот и студентските парламенти на единиците престанува правото на Сојузот на студенти на Универзитетот и факултетите, односно Високата медицинска школа да делегираат претставници во органите и телата на Универзитетот и единиците, како и мандатот на избраните претставници од нивна страна.

Член 299

Усогласувањето на органите и телата на единиците со овој Статут ќе се изврши најдоцна до 31.12.2008 година.

Член 300

Ректорската управа ќе изврши усогласување со работните тела и комисиите во рок до 31.12.2008 год.

Член 301

Студентите запишани пред влегување во сила на овој Статут продолжуваат да студираат според правилата што важеле во моментот на нивното запишување, доколку новите правила не се поповолни за нив, во согласност со овој Статут и Правилникот на единиците.

Студентите запишани пред влегување во сила на овој Статут на кои им престанал или ќе им престане статусот студенти по било кој основ, можат повторно да се запишат и да ги завршат студиите според правилата што важеле во време на нивното запишување или според овој Статут доколку е тоа поповолно за нив.

Поблиски одредби за запишувањето и завршувањето на студиите од претходниот став ќе се утврдат со Правилникот на единицата.

Постапката за здобивање со научен степен магистер на науки, односно доктор на науки започната пред влегувањето на сила на овој Закон, како и постапката започната пред воведувањето на магистерските, односно докторските студии усогласени според овој Закон, може да заврши според одредбите на Законот за високото образование (Сл. Весник на РМ бр. 64/2000, 49/2003, 113/2005 и 51/2007).

Член 302

Составот и бројот на членовите на Сенатот, во согласност со одредбите од овој Статут, ќе се усогласат во рок од 60 (шеесет) дена од денот на влегувањето во сила на овој Статут.

Член 303

Мандатот на членовите на Сенатот избрани пред влегувањето во сила на овој Статут им трае до истекот на времето за кое се избрани, доколку е тоа во согласност со овој Статут.

Член 304

Универзитетскиот совет ќе се конституира најдоцна до 31.12.2008 година.

Член 305

Одредбите од овој Статут што се однесуваат на соработниците и демонстраторите, како и одредбата од чл. 141 ст. 3 и 4 и чл. 224 од овој Статут, ќе се применуваат во согласност со роковите утврдени во Законот за изменување и дополнување на Законот за високото образование (Сл.в. на РМ 103/2008) и Законот за изменување и дополнување на Законот за научно-истражувачката дејност(Сл.в. на РМ 103/2008).

Член 306

Со денот на влегување во сила на овој Статут престанува да важи Статутот на Универзитетот “Св. Климент Охридски” – Битола донесен на 03.07.2001 година со Одлука бр. 07-357/5 и Статутарните одлуки за изменување и дополнување на Статутот на Универзитетот бр. 07-677/3 од 16.09.2004 година и бр. 07-810/2 од 24.10.2005 година.

Член 307

Овој Статут влегува во сила со денот на објавувањето во Билтенот на Универзитетот, а ќе се објави по добивањето согласност од Собранието на Република Македонија.

Ректор

проф. д-р Златко Жоглев